

ZAKON O SOCIALNEM VARSTVU

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Socialno varstvena dejavnost obsega preprečevanje in reševanje socialne problematike posameznikov, družin in skupin prebivalstva.

2. člen

Država zagotavlja in razvija delovanje socialno varstvenih zavodov, ustvarja pogoje za zasebno delo v socialno varstveni dejavnosti ter podpira in vzpodbuja razvoj samopomoči, dobroteljnosti, oblik neodvisnega življenja invalidov ter drugih oblik prostovoljnega dela na področju socialnega varstva.

Socialno varstveni program, ki ga sprejme Državni zbor:

- določi strategijo razvoja socialnega varstva
- opredeli prednostna razvojna področja socialnega varstva
- opredeli specifične potrebe in možnosti posameznih območij
- določi mrežo javne službe, ki jo zagotavlja država.

3. člen

Pravice iz socialnega varstva po tem zakonu obsegajo storitve in ukrepe, namenjene preprečevanju in odpravljanju socialnih stisk in težav posameznikov, družin in skupin prebivalstva ter denarno socialno pomoč, namenjeno tistim posameznikom, ki si sami materialne varnosti ne morejo zagotoviti zaradi okoliščin, na katere ne morejo vplivati.

4. člen

Pravice do storitev in denarne socialne pomoči se uveljavljajo po načelih enake dostopnosti in proste izbire oblik za vse upravičence pod pogoji, ki jih določa zakon.

5. člen

Upravičenci po tem zakonu so državljani Republike Slovenije, ki imajo stalno prebivališče v Sloveniji, ter tujci, ki imajo dovoljenje za stalno prebivanje v Sloveniji.

Državljan Republike Slovenije, ki nimajo stalnega prebivališča v Sloveniji, ter tujci, ki nimajo dovoljenja za stalno prebivanje v Sloveniji, uveljavljajo pravice do posameznih storitev in denarne socialne pomoči v primerih in pod pogoji, ki jih določa ta zakon.

6. člen

Dejavnosti, potrebne za delovanje in razvoj sistema socialnega varstva, obsegajo zlasti vzpostavitev, vzdrževanje in razvijanje zbirk podatkov s področja socialnega varstva in informacijski sistem, raziskovalne dejavnosti, eksperimentalne in razvojne programe, izobraževanje in usposabljanje kadrov po programih, ki ustrezajo potrebam dejavnosti in mednarodnim standardom, načrtovanje in spremljanje socialne in socialno varstvene politike ter razvoj stroke.

7. člen

Informacijske, analitične, strokovno-dokumentacijske in programske dejavnosti za področje socialnega varstva ter izvajanje temeljnega, aplikativnega in razvojno raziskovalnega dela na tem področju opravlja inštitut, ki ga ustanovi država kot javni zavod.

8. člen

Za spremljanje politike ter dajanje pobud in mnenj k razvojnim usmeritvam na področju socialnega varstva se pri ministrstvu, pristojnem za socialno varstvo, ustanovi strokovni svet.

Strokovni svet opravlja zlasti naslednje naloge:

- sodeluje pri pripravi socialno varstvenega programa
- spremlja potrebe na področju socialnega varstva v Republiki Sloveniji in predlaga programe ukrepov
- sodeluje pri pripravi normativov in standardov storitev
- predlaga in spremlja programe znanstveno raziskovalnih nalog na področju socialnega varstva.

Člane strokovnega sveta imenuje minister, pristojen za socialno varstvo, iz vrst priznanih strokovnjakov s področja socialne politike na predlog socialne zbornice.

9. člen

Država skrbi za preprečevanje socialno varstvene ogroženosti, zlasti tako, da s sistemskimi ukrepi na področju davčne politike, zaposlovanja in dela, štipendijske politike, stanovanjske politike, družinske politike, zdravstva, vzgoje in izobraževanja in na drugih področjih vpliva na socialni položaj prebivalcev kakor tudi na razvoj demografsko ogroženih območij.

Ukrepe iz prejšnjega odstavka določijo področni zakoni.

II. SOCIALNO VARSTVENE STORITVE

10. člen

Socialno varstvene storitve (v nadaljnjem besedilu: storitve), namenjene preprečevanju socialnih stisk in težav (socialna preventiva), obsegajo aktivnosti in

pomoč za samopomoč posamezniku, družini in skupinam prebivalstva.

11. člen

Storitve, namenjene odpravljanju socialnih stisk in težav, so:

1. prva socialna pomoč
2. osebna pomoč
3. pomoč družini
4. institucionalno varstvo
5. vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji
6. pomoč delavcem v podjetjih, zavodih ter pri drugih delodajalcih.

Storitve iz 1., 2., 3., 4. in 5. točke prejšnjega odstavka se izvajajo po normativih in standardih, ki jih predpiše minister, pristojen za socialno varstvo.

12. člen

Prva socialna pomoč po tem zakonu obsega pomoč pri prepoznavanju in opredelitvi socialne stiske in težave, oceno možnih rešitev ter seznanitev upravičenca o vseh možnih oblikah socialno varstvenih storitev in dajatev, ki jih lahko uveljavi, ter o obveznostih, ki so povezane z oblikami storitev in dajatev, kakor tudi seznanitev upravičenca o mreži in programih izvajalcev, ki nudijo socialno varstvene storitve in dajatve.

13. člen

Osebna pomoč po tem zakonu obsega svetovanje, urejanje in vodenje z namenom, da bi posamezniku omogočili razvijanje, dopolnjevanje, ohranjanje ter izboljšanje socialnih zmožnosti.

14. člen

Upravičenec do storitev iz 12. in 13. člena tega zakona je vsakdo, ki se znajde v socialni stiski in težavi.

15. člen

Pomoč družini po tem zakonu obsega pomoč za dom, pomoč na domu in socialni servis.

Pomoč družini za dom obsega strokovno svetovanje in pomoč pri urejanju odnosov med družinskimi člani ter pri skrbi za otroke in usposabljanje družine za opravljanje njene vloge v vsakdanjem življenju.

Pomoč družini na domu obsega socialno oskrbo upravičenca v primeru invalidnosti, starosti ter v drugih primerih, ko socialna oskrba na domu lahko nadomesti institucionalno varstvo.

Socialni servis obsega pomoč pri hišnih in drugih opravilih v primeru otrokovega rojstva, bolezni, invalidnosti, starosti, v primeru nesreč ter v drugih primerih, ko je ta

pomoč potrebna za vključitev osebe v vsakdanje življenje.

16. člen

Institucionalno varstvo po tem zakonu obsega vse oblike pomoči v zavodu, v drugi družini ali drugi organizirani obliki, s katerimi se upravičencem nadomeščajo ali dopolnjujejo funkcije doma in lastne družine, zlasti pa bivanje, organizirana prehrana in varstvo ter zdravstveno varstvo.

Institucionalno varstvo otrok in mladoletnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje po tem zakonu obsega poleg storitev iz prejšnjega odstavka še vzgojo in pripravo za življenje.

Institucionalno varstvo otrok in mladoletnikov z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju obsega poleg storitev iz prvega odstavka tega člena še usposabljanje po posebnem zakonu, oskrbo in vodenje.

Upravičenec do institucionalnega varstva lahko v primerih in pod pogoji, določenimi s tem zakonom, namesto pravice do celodnevnega institucionalnega varstva izbere družinskega pomočnika.

17. člen

Vodenje in varstvo po tem zakonu obsegata organizirano celovito skrb za odraslo telesno in duševno prizadeto osebo, razvijanje individualnosti in harmoničnega vključevanja v skupnost in okolje.

Zaposlitev pod posebnimi pogoji po tem zakonu obsega take oblike dela, ki omogočajo prizadetim ohranjanje pridobljenih znanj ter razvoj novih sposobnosti.

18. člen

Pomoč delavcem v podjetjih, zavodih ter pri drugih delodajalcih po tem zakonu obsega svetovanje in pomoč pri reševanju težav, ki jih imajo delavci v zvezi z delom v delovni sredini in ob prenehanju delovnega razmerja, ter pomoč pri uveljavljanju pravic iz zdravstvenega, pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter otroškega in družinskega varstva.

II.A IZBIRA DRUŽINSKEGA POMOČNIKA

18.a člen

Pravico do izbire družinskega pomočnika ima polnoletna oseba s težko motnjo v duševnem razvoju ali polnoletna težko gibalno ovirana oseba, ki potrebuje pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih potreb (v nadaljnjem besedilu: invalidna oseba).

Šteje se, da gre za invalidno osebo iz prejšnjega odstavka, če:

- je zanjo pred uveljavljanjem pravice do izbire družinskega pomočnika skrbel

eden od staršev, ki je po predpisih o starševskem varstvu prejemal delno plačilo za izgubljeni dohodek

- ali je oseba invalid po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb, ki potrebuje pomoč za opravljanje vseh osnovnih življenjskih potreb
- ali če v skladu s tem zakonom komisija za priznanje pravice do družinskega pomočnika (v nadaljnjem besedilu: komisija) ugotovi, da gre za osebo s težko motnjo v duševnem razvoju ali teko gibalno ovirano osebo, ki potrebuje pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih potreb, ki jo lahko nudi družinski pomočnik.

Invalidna oseba v primeru izbire družinskega pomočnika obdrži pravico do dodatka za tujo nego in pomoč, ki ga prejema za opravljanje vseh osnovnih življenjskih potreb po drugih predpisih, vendar ji ta pravica v času, ko ji pomoč nudi družinski pomočnik, miruje.

18.b člen

Družinski pomočnik je oseba, ki invalidni osebi nudi pomoč, ki jo potrebuje. Družinski pomočnik ni dolžan kriti materialnih stroškov za življenje invalidne osebe.

Družinski pomočnik je lahko le oseba, ki bi se lahko šteje za brezposelno osebo po predpisih o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, ali se je z namenom, da bi postala družinski pomočnik, odjavila iz evidence brezposelnih oseb, ali je zapustila trg dela. Družinski pomočnik je lahko tudi oseba, ki je v delovnem razmerju s krajšim delovnim časom od polnega delovnega časa pri delodajalcu.

Šteje se, da je oseba zapustila trg dela, če je z namenom, da bi postala družinski pomočnik, opustila zaposlitev s tem, da je odpovedala pogodbo o zaposlitvi s polnim delovnim časom ali pa je zaradi tega namena sklenila le delovno razmerje s krajšim delovnim časom od polnega delovnega časa pri istem oziroma drugem delodajalcu.

Odpoved pogodbe o zaposlitvi ali odjava iz evidence brezposelnih oseb z namenom biti družinski pomočnik invalidu ne pomeni krivdnega izključitvenega razloga za pridobitev pravic po predpisih o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti.

18.c člen

Družinski pomočnik je lahko oseba, ki ima isto stalno prebivališče kot invalidna oseba oziroma eden od družinskih članov invalidne osebe.

Kot družinski član po prejšnjem odstavku se štejejo osebe, ki se kot družinski člani upoštevajo pri uveljavljanju pravice do denarne socialne pomoči po tem zakonu, in brat in sestra, stara mati, stari oče, stric in teta.

18.č člen

Invalidna oseba uveljavlja pravico do izbire družinskega pomočnika pri centru za socialno delo, ki je v skladu s tem zakonom pristojen za invalidno osebo.

Invalidna oseba mora v vlogi za uveljavljanje pravice do izbire družinskega pomočnika navesti naslednje osebne podatke:

- ime in priimek
- EMŠO
- davčno številko
- podatke o prebivališču (v primeru tujega državljanstva tudi podatke o izdanem dovoljenju za prebivanje v Republiki Sloveniji)
- podatke o imenu in priimku ter prebivališču osebe, ki jo želi za družinskega pomočnika.

V primeru iz prve in druge alinee drugega odstavka 18.a člena tega zakona mora invalidna oseba v vlogi navesti tudi podatke o tem, pri katerem centru za socialno delo je uveljavljal pravico do delnega plačila za izgubljeni dohodek eden od staršev oziroma pri katerem centru za socialno delo je bilo ugotovljeno, da je invalidna oseba, in na podlagi katerih predpisov prejema dodatek za tujo nego in pomoč za opravljanje vseh osnovnih življenjskih potreb.

V primeru iz tretje alinee drugega odstavka 18.a člena tega zakona mora invalidna oseba vlogi priložiti dokumentacijo, iz katere je razvidno, da pri njej obstaja težka motnja v duševnem razvoju oziroma težka gibalna oviranost in da zato potrebuje pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih potreb.

18.d člen

Vlogi mora invalidna oseba priložiti izjavo izbranega družinskega pomočnika, da želi invalidni osebi nuditi pomoč, ki jo potrebuje, in da bo zapustil trg dela oziroma da se bo odjavil iz evidence brezposelnih oseb ter ali želi uveljaviti pravico do delnega plačila za izgubljeni dohodek.

Izjava mora vsebovati naslednje osebne podatke družinskega pomočnika:

- ime in priimek
- EMŠO
- davčno številko
- podatke o prebivališču (v primeru tujega državljanstva tudi podatke o izdanem dovoljenju za prebivanje v Republiki Sloveniji)
- podatke o transakcijskem računu.

Invalidna oseba in družinski pomočnik lahko skleneta dogovor, v katerem podrobneje določita način, vrsto in obseg pomoči, ki jo bo družinski pomočnik nudil invalidni osebi. V primeru sklenjenega dogovora mora biti vlogi priložen tudi ta dogovor.

18.e člen

Če je invalidna oseba pred uveljavljanjem pravice do družinskega pomočnika v celodnevem institucionalnem varstvu, mora pristojni center za socialno delo pred odločitvijo pridobiti tudi mnenje zavoda, v katerem je nameščena, ki ga mora z vso dokumentacijo, s katero razpolaga, posredovati komisiji iz 18.f člena tega zakona.

18.f člen

Pristojni center za socialno delo odloči o izbiri določene osebe za družinskega pomočnika na podlagi mnenja komisije, ki jo imenuje minister, pristojen za socialno varstvo. Minister, pristojen za socialno varstvo, imenuje šest komisij, ki delujejo za posamezna teritorialno zaokrožena območja v Republiki Sloveniji.

Komisijo sestavljajo strokovni delavec po tem zakonu, zdravstveni delavec, ki dela na področju socialnega varstva, in predstavnik uporabnikov.

Komisija v svojem mnenju ugotovi, ali gre za upravičenca iz 18.a člena tega zakona in ali mu izbrani družinski pomočnik potrebno pomoč lahko nudi.

Pri pripravi mnenja iz prejšnjega odstavka komisija upošteva vse dejavnike, ki bi lahko vplivali na pomoč invalidni osebi.

18.g člen

V primeru, da je invalidna oseba za družinskega pomočnika izbrala tistega od staršev, ki ji je že nudil nego in varstvo in je po predpisih o starševskem varstvu prejemal delno plačilo za izgubljeni dohodek, lahko center za socialno delo o pravici do izbire družinskega pomočnika odloči brez mnenja komisije iz prejšnjega člena.

18.h člen

Pristojni center za socialno delo izda odločbo, s katero ugotovi, da bo invalidni osebi pomoč, ki jo potrebuje pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih potreb, nudil izbrani družinski pomočnik, in hkrati odloči o pravici družinskega pomočnika iz prvega odstavka 18.i člena tega zakona.

Center za socialno delo ugoti izbiri določene osebe za družinskega pomočnika, če:

- gre za upravičenca iz 18.a člena tega zakona
- če izbrani pomočnik izpolnjuje pogoje po tem zakonu in
- če komisija poda pozitivno mnenje, da mu izbrani družinski pomočnik to pomoč lahko nudi, razen v primeru iz 18.g člena tega zakona.

18.i člen

Družinski pomočnik ima pravico do delnega plačila za izgubljeni dohodek v višini minimalne plače oziroma sorazmernega dela plačila za izgubljeni dohodek v primeru dela s krajšim delovnim časom od polnega. Delno plačilo za izgubljeni dohodek se usklajuje z rastjo minimalne plače.

Družinskemu pomočniku pravica iz prejšnjega odstavka pripada od prvega dne naslednjega meseca po vložitvi vloge za uveljavljanje pravice do izbire družinskega pomočnika, kateri je priložena njegova izjava, da želi uveljaviti pravico do delnega plačila za izgubljeni dohodek. Če je izbrani družinski pomočnik zapustil trg dela ali se odjavil iz evidence brezposelnih oseb kasneje, mu pravica iz prejšnjega odstavka pripada s prvim naslednjim dnevom po dnevu, ko je zapustil trg dela oziroma se odjavil iz evidence brezposelnih oseb.

Če je za invalidno osebo pred uveljavljanjem pravice izbire družinskega pomočnika skrbel eden od staršev, ki je po predpisih o starševskem varstvu prejemal delno plačilo za izgubljeni dohodek, staršu pripada pravica družinskega pomočnika iz prvega odstavka tega člena od prvega dne po prenehanju pravic po predpisih o starševskem varstvu do dokončnosti odločbe, s katero pristojni center za socialno delo odloči o izbiri družinskega pomočnika in njegovih pravicah.

18. j člen

Družinski pomočnik invalidni osebi nudi pomoč v skladu z njenimi potrebami in interesi, zlasti pa:

- nastanitev, nego, prehrano in gospodinjska opravila
- zdravstveno oskrbo preko izbranega osebnega zdravnika
- spremstvo in udeleževanje v različnih socialnih in družbenih aktivnostih (kulturne, športne, verske, izobraževalne)
- omogočati, da zakonit zastopnik, če ga invalidna oseba ima, opravlja svojo funkcijo.

Družinski pomočnik se mora udeleževati programov usposabljanja, ki jih določi socialna zbornica, ki določi tudi njihovo vsebino, izvajalce, pogostost in trajanje.

18.k člen

Center za socialno delo ves čas spremlja, ali družinski pomočnik invalidni osebi zagotavlja ustrezno pomoč. Invalidna oseba lahko kadarkoli center za socialno delo seznanja z delom družinskega pomočnika.

Družinski pomočnik je dolžan pristojnemu centru za socialno delo najmanj enkrat letno poročati o izvajanju pomoči invalidni osebi. Center za socialno delo mora s poročilom družinskega pomočnika seznaniti invalidno osebo, ki k poročilu lahko poda svoje mnenje.

V primeru spremenjenih okoliščin, ki bi onemogočile nadaljnje izvajanje pomoči, mora družinski pomočnik nemudoma obvestiti pristojni center za socialno delo. Center za socialno delo o spremenjenih okoliščinah pridobi tudi mnenje invalidne osebe.

Pristojni center za socialno delo o delu družinskega pomočnika sestavlja letno socialno poročilo, ki vsebuje tudi obvestila oziroma mnenja invalidne osebe iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena in poročila oziroma obvestila družinskega pomočnika iz prvega in drugega odstavka tega člena.

V primeru spremenjenih okoliščin ali če center za socialno delo podvomi v ustreznost pomoči družinskega pomočnika, celotno dokumentacijo odstopi komisiji iz 18.f člena tega zakona, ki mora novo mnenje v skladu s tem zakonom podati najkasneje v roku 30 dni od prejema dokumentacije.

Če komisija ugotovi, da invalidni osebi ni zagotovljena ustrezna pomoč, center za socialno delo ravna po določbi 18.l člena tega zakona.

18.l člen

Družinski pomočnik preneha opravljati svoje naloge:

- na željo invalidne osebe
- na željo družinskega pomočnika
- zaradi spremenjenih potreb invalidne osebe
- zaradi izvajanja dolžnosti in nalog v nasprotju z določbami tega zakona
- s smrtjo družinskega pomočnika
- s smrtjo invalidne osebe.

V primeru prenehanja opravljanja nalog družinskega pomočnika po prvi, drugi, tretji in četrti alineji prejšnjega odstavka pristojni center za socialno delo izda odločbo.

Družinski pomočnik z dnem dokončnosti odločbe iz prejšnjega odstavka izgubi pravico do delnega plačila za izgubljeni dohodek.

V primeru prenehanja opravljanja nalog družinskega pomočnika po šesti alineji prvega odstavka tega člena družinski pomočnik obdrži pravico do delnega plačila za izgubljeni dohodek še 3 mesece po smrti invalidne osebe.

18.m člen

V primeru prenehanja opravljanja nalog družinskega pomočnika po prejšnjem členu, razen v primeru prenehanja po šesti alineji prvega odstavka prejšnjega člena, ima invalidna oseba pravico do nove izbire družinskega pomočnika ali pravico do celodnevnega institucionalnega varstva ali do pričetka ponovnega izplačevanja dodatka za tujo nego in pomoč.

V primeru, da se invalidna oseba želi vrniti v zavod, v katerem je bivala pred uveljavljanjem pravice do družinskega pomočnika, ima prednost pri sprejemu v ta zavod.

18.n člen

V primeru prenehanja opravljanja nalog družinskega pomočnika po prvi, tretji in šesti alineji prvega odstavka 18.l člena ima družinski pomočnik pravice iz naslova zavarovanja za primer brezposelnosti, kot če bi mu prenehala pogodba o zaposlitvi brez njegove krivde.

V primeru, ko družinski pomočnik invalidni osebi ne želi več nuditi pomoči, mora invalidni osebi nuditi pomoč, ki jo ta potrebuje, dokler ji ni zagotovljena nova pomoč pri opravljanju osnovnih življenjskih potreb ali druga oblika varstva. Tudi v tem primeru ima družinski pomočnik pravice iz naslova zavarovanja za primer brezposelnosti, kot če bi mu prenehala pogodba o zaposlitvi brez njegove krivde. Če družinski pomočnik kljub temu ne nudi pomoči invalidni osebi, kot jo potrebuje, se pri uveljavljanju pravic po predpisih o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti šteje, kot da je družinskemu pomočniku pogodba o zaposlitvi prenehala iz krivdnega razloga.

V primeru prenehanja pravic družinskega pomočnika zaradi izvajanja pravice v

nasprotju z določbami tega zakona mora pristojni center za socialno delo do uveljavitve pravice invalidne osebe iz 18.m člena čimprej urediti začasno drugo pomoč. V tem primeru se pri uveljavljanju pravic po predpisih o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti šteje, kot da je družinskemu pomočniku pogodba o zaposlitvi prenehala iz krivdnega razloga.

Družinski pomočnik se mora pri pristojni enoti Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje zaradi uveljavljanja pravic iz naslova zavarovanja za primer brezposelnosti po tem zakonu prijaviti v 30 dneh od dokončnosti odločbe iz drugega odstavka 18.l člena tega zakona oziroma od poteka roka iz četrtega odstavka 18.l člena tega zakona.

18.o člen

Zoper odločbo centra za socialno delo, s katero invalidni osebi ni ugodena izbira določene osebe za družinskega pomočnika, ima invalidna oseba pravico do pritožbe.

Zoper odločbo iz prvega odstavka 18.h člena tega zakona se lahko v delu, ki se nanaša na odločitev o pravici do delnega plačila za izgubljeni dohodek, pritoži tudi izbrani družinski pomočnik. Invalidna oseba oziroma izbrani družinski pomočnik se lahko pritožita tudi zoper odločbo, izdano na podlagi tretje in četrte alineje prvega odstavka 18.l člena tega zakona.

Pritožba zoper odločbo iz prvega in drugega odstavka tega člena ne zadrži izvršitve.

V postopkih na drugi stopnji odloči ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, na podlagi mnenja republiške komisije za priznanje pravice do izbire družinskega pomočnika, ki jo imenuje minister, pristojen za socialno varstvo.

Minister, pristojen za socialno varstvo, pri imenovanju članov komisije iz prejšnjega odstavka smiselno upošteva določbe 18.f člena tega zakona.

Člani komisije iz drugega odstavka tega člena ne morejo biti osebe, ki so sodelovale v postopku na prvi stopnji.

18.p člen

Minister, pristojen za socialno varstvo, predpiše natančnejše pogoje in postopek za uveljavljanje pravice do izbire družinskega pomočnika.

18.r

Določbe tega zakona o inšpekcijskem nadzoru se uporabljajo tudi za nadzor v zvezi z uveljavljanjem in izvajanjem pravice do izbire družinskega pomočnika.

III. DENARNA SOCIALNA POMOČ

19. člen

Z denarno socialno pomočjo se upravičencu za čas bivanja v Republiki Sloveniji zagotavljajo sredstva za zadovoljevanje minimalnih življenjskih potreb v višini, ki omogoča preživetje.

Šteje se, da je preživetje iz prejšnjega odstavka omogočeno, če so upravičencu zagotovljeni dohodki, s katerimi razpolaga po plačilu davkov in obveznih prispevkov za socialno varnost, v višini minimalnega dohodka, določenega s tem zakonom (v nadaljnjem besedilu: minimalni dohodek).

19.a člen

Pri ugotavljanju upravičenosti in določanju višine denarne socialne pomoči se upoštevajo le osnove in merila, določena s tem zakonom.

20. člen

Vsakdo je po svojih sposobnostih dolžan skrbeti za dostojno preživetje sebe in svojih družinskih članov.

Kdor si ne more preživetja zagotoviti sam z delom, s pravicami iz dela ali zavarovanja, z dohodki iz premoženja in iz drugih virov oziroma z nadomestili ali prejemki po drugih predpisih ali s pomočjo tistih, ki so ga dolžni preživljati, ali na drug način, ima pravico do denarne socialne pomoči v višini in pod pogoji, določenimi s tem zakonom.

Prejemnik denarne socialne pomoči ne more biti v ugodnejšem socialnem položaju od tistega, ki si sredstva za preživetje zagotavlja z delom ali na podlagi pravic iz dela.

21. člen

Do denarne socialne pomoči so upravičene osebe, ki si zase in za svoje družinske člane sredstev v višini minimalnega dohodka ne morejo zagotoviti iz razlogov, na katere niso mogle oziroma ne morejo vplivati, in so uveljavljale pravico do denarnih prejemkov po drugih predpisih in pravico do oprostitev in olajšav po tem zakonu ter izpolnjujejo druge pogoje po tem zakonu.

21.a člen

Denarno socialno pomoč poleg upravičencev iz 5. člena tega zakona lahko uveljavljajo tudi osebe, ki denarno socialno pomoč lahko uveljavljajo na podlagi mednarodnih aktov, ki obvezujejo Republiko Slovenijo.

22. člen

Osnovni znesek minimalnega dohodka znaša 37.943,00 40.599,00 43.522 tolarjev in

se usklajuje enkrat letno, in sicer v mesecu januarju za indeks cen življenjskih potrebščin za obdobje zadnjih 12 mesecev pred mesecem uskladitve, uporablja pa se od prvega dne naslednjega meseca po uskladitvi.

Višino usklajenega osnovnega zneska minimalnega dohodka minister, pristojen za socialno varstvo, objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(Spremenjeni osnovni znesek je bil objavljen v Uradnem listi RS, št. 6/2002 in 5/2003.)

23. člen

Ne glede na druge določbe tega zakona se denarne socialne pomoči ne dodeli samski osebi oziroma družini, ki ima prihranke oziroma premoženje, ki dosega ali presega višino 24 minimalnih plač.

Kot premoženje v tem zakonu se ne upošteva:

- stanovanje, v katerem posameznik oziroma družina živi in ki ga predpisi o stanovanjskih razmerjih določajo kot primerno stanovanje
- premoženje, ki daje dohodke, ki se po tem zakonu upoštevajo pri ugotavljanju lastnega dohodka
- predmeti, ki so po predpisih o izvršbi in zavarovanju izvzeti iz izvršbe razen gotovina iz 5. točke 79. člena zakona o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, 51/98, 72/98 - sklep US in 11/99 - odločba US), in
- osebno vozilo v vrednosti do višine 18 minimalnih plač.

Način ugotavljanja prihrankov in premoženja po tem zakonu oziroma njegove vrednosti podrobneje predpiše minister, pristojen za socialno varstvo.

24. člen

Do denarne socialne pomoči ni upravičena oseba, ki ne dosega minimalnega dohodka iz razlogov, na katere je mogla vplivati oziroma lahko vpliva, ali ki brez utemeljenih razlogov zavrača, se izogiba ali opušča aktivnosti, ki bi lahko oziroma lahko privedejo do zaposlitve oziroma do drugega načina izboljšanja socialnega položaja zanjo ali njene družinske člane.

Za razloge iz prejšnjega odstavka štejejo zlasti:

- prenehanje delovnega razmerja iz razlogov, zaradi katerih zavarovanci ne morejo uveljaviti pravice do denarnega nadomestila po predpisih o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, razen če gre za popolno nezmožnost za delo
- razlogi, zaradi katerih pristojni organ za zaposlovanje osebo preneha voditi v evidenci brezposelnih oseb, razen razlogov iz prve, pete, šeste, sedme in osme alineje prvega odstavka 70. člena zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti
- neprijavljenost pri pristojnem organu za zaposlovanje, kadar bi se oseba po predpisih o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti lahko štela za brezposelno osebo
- neutemeljena opustitev uveljavljanja pravice, ki bi vplivala na socialni položaj

- te osebe oziroma njenih družinskih članov
- nepripravljenost za poziv k sklenitvi dogovora o preživljanju iz 34.a člena tega zakona
- zavrnitev sklenitve oziroma neizvrševanje pogodbe o aktivnem reševanju svoje socialne problematike
- prestajanje zaporne kazni.

Ob izpolnjevanju drugih pogojev za pridobitev denarne socialne pomoči se razlog iz prve alineje prejšnjega odstavka po preteku 6 mesecev od njegovega nastanka ne upošteva, če upravičenec sklene pogodbo o aktivnem reševanju njegove problematike iz 32. člena tega zakona.

Osebe, pri katerih obstajajo razlogi iz prvega in drugega odstavka tega člena, se pri ugotavljanju minimalnega dohodka družine ne upoštevajo, upoštevajo pa se njihovi dohodki.

24.a člen

Ne glede na razloge iz prve, druge in tretje alineje drugega odstavka prejšnjega člena je ob izpolnjevanju drugih pogojev za pridobitev denarne socialne pomoči do denarne socialne pomoči upravičena oseba, ki skrbi:

- za otroka ali
- za odraslo osebo, ki ni sposobna skrbeti zase,

ki se po tem zakonu šteje v družino, če tak način varstva otroku oziroma odrasli osebi nadomešča institucionalno varstvo po tem zakonu.

25. člen

Višina denarne socialne pomoči za upravičenca, ki nima lastnih dohodkov po tem zakonu, se določi v višini minimalnega dohodka, ki pripada upravičencu po tem zakonu.

Višina denarne socialne pomoči za druge upravičence se določi kot razlika med minimalnim dohodkom, ki pripada upravičencu, in njegovimi dohodki, ugotovljenimi na način, ki ga določa ta zakon (v nadaljnjem besedilu: lastni dohodek).

Višina denarne socialne pomoči za družino se določi kot razlika med seštevkom minimalnih dohodkov, ki pripadajo posameznim upravičencem oziroma družinskim članom, in dohodki, ugotovljenimi na način, ki ga določa ta zakon, vseh družinskih članov (v nadaljnjem besedilu: lastni dohodek družine).

25.a člen

Višina minimalnega dohodka za posameznega družinskega člana se v razmerju do osnovnega zneska minimalnega dohodka iz 22. člena tega zakona določi po naslednjih merilih:

- prva odrasla oseba v družini:1
- vsaka naslednja odrasla oseba v družini:0,7
- otrok do 18 let in polnoletni otrok, ki so ga starši dolžni preživljati zaradi rednega šolanja0,3.

Višina minimalnega dohodka za enostarševsko družino se poveča za 30% osnovnega zneska minimalnega dohodka iz 22. člena tega zakona.

Kot prva odrasla oseba v družini se šteje samska oseba oziroma tisti od zakoncev oziroma oseb, ki živita v življenjski skupnosti iz prve alinee prvega odstavka 26. člena tega zakona, ki uveljavlja pravico do denarne socialne pomoči.

Za naslednjo odraslo osebo v družini se šteje polnoletna oseba, ki se po tem zakonu šteje v družino in ki ni otrok iz zadnje alinee prvega odstavka tega člena.

26. člen

V družino po tem zakonu se štejejo naslednje osebe oziroma družinski člani:

- zakonec oziroma oseba, ki živi z osebo, ki uveljavlja pravico do denarne socialne pomoči, najmanj eno leto v življenjski skupnosti, ki je po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo
- otroci osebe, ki uveljavlja pravico do denarne socialne pomoči, dokler jih je ta dolžna preživljati - v primeru študija najdlje do zaključka dodiplomskega študija oziroma do dopolnjenega 26. leta starosti, v primeru šolanja na visoki stopnji, ki traja pet ali šest let, ali če zaradi daljše bolezni ali poškodbe ali služenja vojaškega roka med šolanjem otrok šolanja ni končal v predpisanem roku, pa še toliko časa, kolikor se je šolanje zaradi teh razlogov podaljšalo
- pastorki osebe, ki uveljavlja pravico do denarne socialne pomoči, dokler ima ta z enim od njegovih staršev, ki je dolžan preživljati svojega otroka, sklenjeno zakonsko zvezo ali razmerje iz prve alinee tega odstavka
- mladoletni vnuki, nečaki in bratje oziroma sestre osebe, ki uveljavlja pravico do denarne socialne pomoči, ali osebe iz prve alinee tega odstavka, če ta oseba preživlja svoje mladoletne vnuke, nečake ali brate oziroma sestre, ki so brez staršev.

Ne glede na določilo prejšnjega odstavka se v družino po tem zakonu šteje tudi odrasla oseba, ki jo je na podlagi zakona ali drugega pravnega naslova (v pretežnem delu) dolžan preživljati kdo od članov družine, če nima lastnih dohodkov oziroma premoženja v višini minimalnega dohodka.

Samska oseba je oseba, ki nima družinskih članov po tem zakonu.

26.a člen

Ne glede na določilo prejšnjega člena se v družino po tem zakonu ne štejejo:

- zakonec osebe, ki uveljavlja pravico do denarne socialne pomoči, ki v življenjski skupnosti ni več dejansko povezan z družino
- otroci, ki ob razvezi zakonske zveze ali skupnosti iz prve alinee prvega odstavka prejšnjega člena niso bili dodeljeni v vzgojo in varstvo osebi, ki uveljavlja pravico do denarne socialne pomoči, ali osebi iz prve alinee prvega odstavka prejšnjega člena in
- otroci in pastorki iz druge in tretje alinee prvega odstavka prejšnjega člena, ki se poročijo ali živijo v življenjski skupnosti iz prve alinee prvega odstavka

prejšnjega člena ali postanejo roditelji ter skrbijo za otroka.

27. člen

V lastni dohodek po tem zakonu se štejejo dediščine, darila, dohodki in prejemki, ki so viri dohodnine, ter vsi drugi dohodki in prejemki, čeprav niso obdavčljivi, prejeti doma oziroma v tujini, razen:

- dodatka za pomoč in postrežbo in drugih prejemkov za nego in pomoč
- otroškega dodatka
- dodatka za nego otroka
- pomoči za opremo novorojenca
- stroškov za prevoz na delo in prehrano med delom
- štipendij in drugih prejemkov, ki so namenjeni ali omogočajo usposabljanje ali izobraževanje
- dohodkov od občasnega dela invalidov, ki so vključeni v institucionalno varstvo po prvem odstavku 16. člena tega zakona in jih pridobijo izven kriterijev redne zaposlitve
- sredstev, namenjenih odpravi posledic elementarne nesreče.

Ne glede na določila prejšnjega odstavka se v lastni dohodek štejejo tudi sredstva za tujo nego in pomoč, ki jih dobiva oseba, za katero skrbi oseba, ki uveljavlja pravico do denarne socialne pomoči, ali njen družinski član. Če oseba, ki uveljavlja pravico do denarne pomoči oziroma njen družinski član dokaže, da nego in pomoč nudi v drugačni vrednosti, se v lastni dohodek šteje višina sredstev za tujo nego in pomoč, ki jih prejema oseba, za katero skrbi, v tej vrednosti.

V lastni dohodek rejniške družine se šteje nagrada za otroka v rejništvu, ki jo prejema rejniška družina.

V lastni dohodek se štejejo tudi posredno ugotovljeni dohodki in prejemki, ki jih samska oseba oziroma družina ne izkazuje, pa se ugotovi, da v določeni višini plačuje za blago ali storitve, ki niso povezane s preživetjem, česar z ugotovljenim lastnim dohodkom ne bi zmogla.

Od lastnega dohodka se odštejejo izplačane preživitnine v višini izvršljivega pravnega naslova.

27.a člen

Kot lastni dohodek, ki je podlaga za določitev višine denarne socialne pomoči, se upoštevajo povprečni mesečni dohodki in prejemki, ugotovljeni za samsko osebo oziroma družino v obdobju treh koledarskih mesecev pred mesecem vložitve vloge.

Pri ugotavljanju lastnega dohodka se vsi dohodki in prejemki upoštevajo v višini, s katero upravičenec razpolaga po plačilu davkov in obveznih prispevkov za socialno varnost.

27.b člen

Kadar na način iz prejšnjega člena ni mogoče ugotoviti lastnega dohodka, ki ga bo

samska oseba oziroma družina dosegala v prihodnjem obdobju, ker je upravičenec ostal brez rednih periodičnih dohodkov, se periodični dohodki, ki jih je upravičenec nehal prejemati, pri ugotavljanju lastnega dohodka ne upoštevajo.

Če je upravičenec v obdobju iz prejšnjega člena periodični dohodek šele začel prejemati, se kot višina njegovega lastnega dohodka upošteva višina zadnjega prejetega mesečnega dohodka.

Periodični dohodki po tem zakonu so plače, pokojnine, preživnine, rente in drugi dohodki, ki jih upravičenec prejema v enakih oziroma podobnih zneskih v enakih oziroma podobnih časovnih obdobjih.

27.c člen

Ne glede na druga določila tega zakona se dohodki iz naslova priložnostnega dela v obdobju iz 27.a člena tega zakona upoštevajo samo v višini, kolikor povprečno mesečno presegajo višino minimalnega dohodka, ki bi pripadal posameznemu upravičencu oziroma družinskemu članu, če ne bi imel drugih dohodkov.

Priložnostni dohodki po tem zakonu so dohodki, ki jih je upravičenec prejel samo enkrat za enkratno opravljeno delo.

27.č člen

Ne glede na druga določila tega zakona se občasni, neperiodični dohodki, ki jih je upravičenec prejel v obdobju iz 27.a člena tega zakona, upoštevajo v višini prejetih dohodkov, kolikor povprečno mesečno presegajo višino minimalnega dohodka, ki bi pripadal posameznemu upravičencu oziroma družinskemu članu, če ne bi imel drugih dohodkov.

Občasni, neperiodični dohodki, ki jih je upravičenec prejel pred obdobjem iz 27.a člena tega zakona, vendar v obdobju dvanajstih mesecev pred mesecem vložitve vloge, se upoštevajo, če dosegajo ali presegajo višino prihrankov oziroma vrednosti premoženja iz prvega odstavka 23. člena tega zakona. Ti dohodki se štejejo tako, da se kot lastni dohodek upošteva 1/12 dohodkov.

Občasni, neperiodični dohodki, ki jih je upravičenec prejel pred obdobjem iz prejšnjega odstavka, se kot prihranki oziroma premoženje upoštevajo glede na višino oziroma vrednost po 23. oziroma 31. členu tega zakona.

Občasni, neperiodični dohodki po tem zakonu so dediščine, darila, odškodnine, odpravnine, nagrade in drugi dohodki, ki jih je upravičenec prejel samo enkrat in niso dohodki iz naslova priložnostnega dela.

27.d člen

Kadar je upravičenec v obdobju iz 27.a člena tega zakona prejel dohodke iz naslova priložnostnega dela in občasne, neperiodične dohodke, se ti dohodki upoštevajo v višini, kolikor njihova vsota povprečno mesečno presega višino minimalnega dohodka, ki bi pripadal posameznemu upravičencu oziroma družinskemu članu, če

ne bi imel drugih dohodkov.

28. člen

Osebam, ki so poročene, živijo v življenjski skupnosti iz prve alineje prvega odstavka 26. člena tega zakona ali postanejo roditelji in skrbijo za otroka in so jih zaradi šolanja dolžni preživljati starši, se ob izpolnjevanju drugih pogojev po tem zakonu v lastni dohodek šteje preživnina, ki jo prejemajo na podlagi izvršljivega pravnega naslova.

Kolikor višina preživnine ni določena z izvršljivim pravnim naslovom, se osebam iz prejšnjega odstavka v lastni dohodek šteje preživnina v višini dejansko prejetih sredstev.

Če center za socialno delo ugotovi, da starši k preživljanju oseb iz prvega odstavka tega člena ne prispevajo, jih pozove k sklenitvi oziroma izvrševanju dogovora o preživljanju.

29. člen

Ne glede na druga določila tega zakona se pri ugotavljanju upravičenosti do denarne socialne pomoči ne upoštevajo:

- otroci in pastorki iz druge in tretje alineje 26. člena tega zakona, ki so v rejništvu in za katere so starši v celoti oproščeni plačila rejnine, in
- druge osebe, ki so v institucionalnem varstvu in so v celoti oproščene plačila storitve,

in ne njihovi dohodki.

30. člen

Dohodek iz dejavnosti, iz katerih je davčni zavezanec po predpisih o dohodnini dolžan plačevati davek od dohodkov iz dejavnosti (davek iz dejavnosti), se pri ugotavljanju lastnega dohodka šteje v skladu z metodologijo o upoštevanju dohodka iz dejavnosti, ki jo podrobneje predpiše minister, pristojen za socialno varstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za finance.

30.a člen

Dohodek iz kmetijske dejavnosti se v lastni dohodek šteje v skladu z metodologijo, ki jo podrobneje predpiše minister, pristojen za socialno varstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za kmetijstvo, in ministrom, pristojnim za finance.

V primerih starosti nad 63 let, bolezni, invalidnosti ali drugih osebnih lastnosti upravičenca, na katere upravičenec ni mogel vplivati oziroma jih ni mogel preprečiti in zaradi katerih kmetijsko oziroma gozdno zemljišče ni obdelovano, dohodka pa s prodajo ali oddajo v najem ali zakup Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije ali drugi pravni ali fizični osebi ni mogoče pridobiti, se šteje, da dohodka iz kmetijske dejavnosti ni oziroma ni bilo, če upravičenec dovoli zaznambo prepovedi odsvojitve in bremenitve nepremičnin v korist Republike Slovenije.

Nezmožnost obdelovanja zemljišča do starosti 63 let ugotavlja invalidska komisija Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Starost nad 63 let se smatra za utemeljen razlog uveljavljanja nezmožnosti obdelovanja zemljišča.

Osebe, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo, niso dolžne iskati oziroma sprejeti zaposlitve, kadar kmetijska dejavnost zagotavlja doseganje minimalnega dohodka, ki bi pripadal posameznemu upravičencu oziroma družinskemu članu, za vsako od oseb, ki bi si sicer bile dolžne iskati zaposlitev.

31. člen

Center za socialno delo lahko odloči, da se denarna socialna pomoč ne dodeli ali se dodeli v nižjem znesku samski osebi oziroma družini, za katero je mogoče sklepati, da ji je dohodek v višini minimalnega dohodka ali delno zagotovljen, ker:

- ima prihranke, ki omogočajo preživetje, oziroma premoženje, ki ne dosega višine prihrankov oziroma vrednosti premoženja iz 23. člena tega zakona
- se najmanj 30 dni nahaja v bolnišnici ali drugi ustanovi, v kateri ji je zagotovljena celodnevna oskrba, in sama ni zavezana k plačilu ali je zavezana k delnemu plačilu stroškov
- živi z osebami oziroma ji pri preživljanju pomagajo osebe, ki niso družinski člani po tem zakonu, ali je njeno preživetje zagotovljeno na drug način.

Center za socialno delo pri tem upošteva osnovni namen denarne socialne pomoči tako, da od denarne socialne pomoči, ki bi pripadala samski osebi oziroma družini:

- v primeru prve alineje prejšnjega odstavka odšteje 1/3 prihrankov oziroma vrednosti premoženja
- v primeru iz druge in tretje alineje prejšnjega odstavka odšteje mesečno vrednost osnovne oskrbe, ki jo ima zagotovljeno upravičenec (bivanje, prehrana).

Razloge iz prvega odstavka tega člena in način njihovega ugotavljanja ter metodologijo upoštevanja vrednosti iz druge alineje prejšnjega odstavka podrobneje predpiše minister, pristojen za socialno varstvo.

31.a člen

Upravičencu do denarne socialne pomoči, ki je zaradi starosti, bolezni ali invalidnosti nezmožen za delo in mu je za opravljanje osnovnih življenjskih potreb nujna pomoč druge osebe in ne prejema dodatka za tujo nego in pomoč po drugih predpisih, se denarna socialna pomoč poveča za dodatek za pomoč in postrežbo.

Potrebo po nujni pomoči druge osebe ugotavlja invalidska komisija po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Višina dodatka za pomoč in postrežbo se določi v višini dodatka za pomoč in postrežbo, ki bi upravičencu pripadal, če bi bil do njega upravičen po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

31.b člen

Ne glede na druga določila tega zakona se lahko samski osebi oziroma družini kot posebna oblika denarne socialne pomoči dodeli izredna denarna socialna pomoč, če se ugotovi, da se je samska oseba oziroma družina iz razlogov, na katere ni mogla oziroma ne more vplivati, znašla v položaju materialne ogroženosti.

Izredna denarna socialna pomoč se dodeli glede na potrebe samske osebe oziroma družine in se lahko dodeli:

- v enkratnem znesku, kadar gre za trenutno materialno ogroženost samske osebe oziroma družine (enkratna izredna pomoč), ali
- za obdobje, za katero se dodeli denarna socialna pomoč, kadar center za socialno delo ugotovi, da gre za materialno ogroženost, ki bo trajala več kot dva meseca (izredna pomoč).

Višina izredne denarne socialne pomoči mesečno ne more presegati višine enega minimalnega dohodka samske osebe oziroma družine, višina enkratne izredne pomoči pa v enem koledarskem letu ne more presegati višine dveh njenih minimalnih dohodkov.

Dodeljevanje in izplačevanje denarne socialne pomoči

32. člen

Center za socialno delo lahko z upravičencem na podlagi opredelitve socialne problematike oziroma stisk in težav ter ocene možnih rešitev sklene pogodbo o aktivnem reševanju njegove socialne problematike (vključitev v zdravljenje itd.), v kateri se določijo aktivnosti in obveznosti upravičenca in prenehanje upravičenosti do denarne socialne pomoči v primeru neupravičenega neizvrševanja.

33. člen

Denarna socialna pomoč se dodeli za določen čas glede na okoliščine, ki so podlaga za dodelitev in določitev višine denarne socialne pomoči.

Denarna socialna pomoč se prvič dodeli največ za obdobje treh mesecev.

Denarna socialna pomoč se lahko dodeli ponovno, če so okoliščine, ki so podlaga za dodelitev in določitev višine denarne socialne pomoči, v času prve oziroma prejšnje in ponovne odločitve nespremenjene. Ponovno se lahko dodeli največ za obdobje šestih mesecev.

Ne glede na določbe drugega in tretjega odstavka tega člena se denarna socialna pomoč lahko dodeli največ za obdobje enega leta, če zaradi starosti nad 60 let, bolezni ali invalidnosti ali drugih okoliščin ni mogoče pričakovati izboljšanja socialnega položaja upravičenca.

Upravičencu iz prejšnjega odstavka in upravičencu, ki je trajno nezmožen za delo, in ki je brez vsakršnih dohodkov oziroma prejemkov ter brez premoženja in nima

nikogar, ki bi ga bil dolžan in sposoben preživljati, in živi doma, se dodeli trajna denarna socialna pomoč. Trajno nezmožnost za delo ugotavlja invalidska komisija po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

33.a člen

O upravičenosti do denarne socialne pomoči na prvi stopnji na vlogo upravičenca (v nadaljnjem besedilu: vlagatelja) odloča center za socialno delo. Vloga za uveljavljanje denarne socialne pomoči se vloži na predpisanih obrazcih, katerim morajo biti priloženi dokazi o izpolnjevanju pogojev za pridobitev pravice.

Vsebino in obliko obrazcev in vrste dokazov predpiše minister, pristojen za socialno varstvo.

Pritožba zoper odločbo o upravičenosti do denarne socialne pomoči ne zadrži izvršitve.

34. člen

Denarna socialna pomoč upravičencu pripada od prvega dne naslednjega meseca po vložitvi vloge. V primerih, ko okoliščine to zahtevajo, se izplača takoj.

Denarna socialna pomoč se praviloma izplača v denarju, v utemeljenih primerih pa se lahko deloma ali v celoti izplača v naravi (boni, naročilnice, plačila računov itd.).

34.a člen

Center za socialno delo s soglasjem upravičenca pozove osebe, ki so ga dolžne preživljati, k sklenitvi dogovora o preživljanju.

35. člen

Denarna socialna pomoč se dodeli kot ena denarna socialna pomoč za vso družino in se praviloma izplačuje vlagatelju.

Denarna socialna pomoč se zaradi varstva koristi upravičenca z njegovim soglasjem lahko izplačuje osebi, ki za upravičenca skrbi, ali zavodu, v katerem se upravičenec nahaja.

36. člen

Denarna socialna pomoč, izračunana po tem zakonu, ki znaša manj kot 10% osnovnega zneska minimalnega dohodka iz 22. člena tega zakona, se samski osebi oziroma družini izplača v enkratnem znesku za vsake tri mesece in sicer tako, da se izplača za tri mesece vnaprej.

Vzpodbujanje zaposlovanja upravičencev do denarne socialne pomoči

36.a člen

Za vzpodbujanje zaposlovanja upravičencev do denarne socialne pomoči je delodajalec, ki za nedoločen čas zaposli dolgotrajno brezposelnega upravičenca, ki je v zadnjih treh letih denarno socialno pomoč prejemal najmanj 24 mesecev, upravičen do subvencije za zaposlitev v skladu s predpisi o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti ter programom aktivne politike zaposlovanja.

Subvencijo zagotavlja država. Del subvencije v višini 12 osnovnih zneskov minimalnega dohodka, določenega s tem zakonom, se izplača iz sredstev, zagotovljenih za denarne socialne pomoči, razlika do višine subvencije na podlagi predpisov o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti ter programa aktivne politike zaposlovanja pa iz sredstev za vzpodbujanje zaposlitev.

O pravici odloči pristojna enota Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje v soglasju s centrom za socialno delo, ki je pristojen za odločanje o denarni socialni pomoči. Vlogi delodajalca je potrebno priložiti pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas.

Če delodajalec prekine delovno razmerje z osebo iz prvega odstavka tega člena prej kot v dveh letih od dneva zaposlitve, je dolžan povrniti celoten znesek subvencije.

Sprememba okoliščin, uskladitev dodeljene denarne socialne pomoči in neupravičeno prejeta denarna socialna pomoč

37. člen

Upravičenec mora pogoje za pridobitev denarne socialne pomoči izpolnjevati tudi ves čas prejemanja denarne socialne pomoči.

Upravičenec je centru za socialno delo dolžan sporočiti vse dohodke in prejemke, prejete v času od vložitve vloge do poteka obdobja, za katerega mu je bila denarna socialna pomoč dodeljena, in dejstva in okoliščine oziroma vse spremembe, ki vplivajo na pravico do denarne socialne pomoči, njeno višino in obdobje prejemanja.

Upravičenec mora spremembe iz prejšnjega odstavka sporočiti v 8 dneh od dne, ko je zanje zvedel.

38. člen

Če se v času vložitve vloge do poteka obdobja, za katerega je bila denarna socialna pomoč dodeljena, spremeni lastni dohodek upravičenca oziroma družine, se posamezni spremenjeni dohodki upoštevajo tako, da se na enak način kot za obdobje iz 27.a člena tega zakona ugotavljajo za obdobje preteklih treh koledarskih mesecev, pri čemer se kot prvi koledarski mesec šteje mesec sprememb dohodka. Nespremenjeni dohodki, ugotovljeni v obdobju iz 27.a člena tega zakona, se upoštevajo v že ugotovljeni oziroma enaki višini.

Ne glede na druga določila tega zakona se priložnostni dohodki, ki jih upravičenec prejme v obdobju iz drugega odstavka prejšnjega člena, in dohodki iz naslova zaposlitve, ki jo sklene v istem obdobju, in ki jih v tem obdobju prejema periodično, v treh mesecih od prejema ne upoštevajo, v naslednjih treh mesecih pa se upoštevajo v polovičnem znesku.

V primeru drugega posameznega spremenjenega dejstva ali okoliščine, ki vpliva na pravico do denarne socialne pomoči, se ponovno ugotavlja le posamezno spremenjeno dejstvo oziroma okoliščina.

39. člen

Center za socialno delo po uradni dolžnosti prične postopek ugotavljanja upravičenosti do denarne socialne pomoči, kadar ugotovi, da so nastopile okoliščine, zaradi katerih bi bilo potrebno izdati drugačno odločbo o upravičenosti do denarne socialne pomoči, ker upravičenec ni bil upravičen do denarne socialne pomoči ali je bil upravičen v nižjem znesku ali za krajše obdobje, ker je podatke prikazoval lažno ali jih je zamolčal ali ni pravočasno sporočil podatkov in postopal po 37. členu tega zakona ali je sporočil neresnične podatke ali zaradi drugih razlogov. V tem postopku izda odločbo, s katero razveljavi odločbo, s katero je bila upravičencu dodeljena denarna socialna pomoč, in ugotovi prenehanje upravičenosti do denarne socialne pomoči ali določi drugo višino denarne socialne pomoči ali določi drugo obdobje prejemanja denarne socialne pomoči.

O spremembah iz prejšnjega odstavka odloči s prvim dnem naslednjega meseca po nastopu okoliščin.

Če center za socialno delo ugotovi, da je upravičenec podatke prikazoval lažno ali jih je zamolčal ali je sporočil neresnične podatke že pred oziroma ob izdaji odločbe, s katero mu je bila dodeljena denarna socialna pomoč, ali je bila odločba izdana na podlagi drugega nedovoljenega ravnanja upravičenca, odločbo odpravi.

40. člen

Višina dodeljene denarne socialne pomoči se v obdobju prejemanja uskladi ob vsakokratni uskladitvi osnovnega zneska minimalnega dohodka iz 22. člena tega zakona.

41. člen

Ne glede na izdajo odločbe iz 39. člena tega zakona se denarna socialna pomoč, ki jo je upravičenec prejel z lažnim prikazovanjem ali zamolčanjem podatkov ob vložitvi vloge ali po preteku roka iz 37. člena tega zakona, šteje za neupravičeno prejeto denarno socialno pomoč.

Upravičenec je neupravičeno prejeto denarno socialno pomoč dolžan vrniti.

O načinu in času vračila neupravičeno prejete denarne socialne pomoči lahko center za socialno delo in upravičenec skleneta dogovor, pri čemer se upošteva višina lastnega dohodka upravičenca in njegov socialni položaj.

Če center za socialno delo in upravičenec ne skleneta dogovora iz prejšnjega odstavka, center za socialno delo vso dokumentacijo v treh izvodih pošlje ministrstvu, pristojnemu za socialno varstvo, ki pri pristojnemu sodišču preko državnega pravobranilstva začne postopek zaradi vračila neupravičeno prejete denarne socialne pomoči skupaj z zamudnimi obrestmi, določenimi v skladu z zakonom, ki ureja obrestno mero zamudnih obresti, od dneva neupravičeno prejete denarne socialne pomoči.

Ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, lahko na predlog upravičenca po predhodnem mnenju centra za socialno delo odloči, da se njegov dolg deloma ali v celoti odpiše, vendar največ do višine vrednosti predmetov in prejemkov, ki so po predpisih o izvršbi in zavarovanju izvzeti iz izvršbe.

IV. OPRAVLJANJE DEJAVNOSTI SOCIALNEGA VARSTVA

41.a člen

Dejavnost socialnega varstva je nepridobitna.

41.b člen

Storitve socialnega varstva lahko opravljajo pravne in fizične osebe, če izpolnjujejo pogoje, določene s tem zakonom, in s predpisi, izdanimi na njegovi podlagi.

Storitve, ki jih zakon določa kot javno službo, opravljajo v okviru mreže javne službe pod enakimi pogoji javni socialno varstveni zavodi ter druge pravne in fizične osebe, ki pridobijo koncesijo na javnem razpisu.

Storitve socialnega varstva izven mreže javne službe opravljajo pravne in fizične osebe, ki pridobijo dovoljenje za delo, ki ga daje in odvzame ministrstvo, pristojno za socialno varstvo.

42. člen

Javna služba na področju socialnega varstva obsega naslednje storitve:

- socialno preventivo
- prvo socialno pomoč
- osebno pomoč
- pomoč družini za dom in na domu
- institucionalno varstvo
- vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji.

Merila, po katerih se določa obseg javne službe za posamezne storitve iz prejšnjega odstavka, določa socialno varstveni program.

43. člen

Država zagotavlja mrežo javne službe za socialno preventivo, za prvo socialno

pomoč, za osebno pomoč, za pomoč družini za dom, za institucionalno varstvo iz 16. člena tega zakona ter za vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji.

Občina zagotavlja mrežo javne službe za osebno pomoč ter za pomoč družini na domu.

43.a člen

Podjetja, zavodi in drugi delodajalci zagotavljajo izvajanje storitev iz 18. člena tega zakona.

A1. Koncesije za opravljanje storitev javne službe

44. člen

Koncesijo za opravljanje javne službe iz prvega odstavka 43. člena tega zakona podeli na podlagi mnenja socialne zbornice ministrstvo, pristojno za socialno varstvo.

Koncesijo za opravljanje javne službe iz drugega odstavka 43. člena tega zakona podeli na podlagi mnenja socialne zbornice občinski organ, pristojen za socialno varstvo.

Koncedent je v primeru iz prvega odstavka tega člena država, v primeru iz drugega odstavka pa občina.

Koncesija se podeli za določen čas, pri čemer se upošteva višina sredstev, ki jih je koncesionar prispeval za zagotovitev izvajanja storitve, za katero se podeljuje koncesija. Trajanje koncesije se lahko podaljša največ še za čas, za katerega je bila sklenjena koncesijska pogodba, in sicer pod pogoji, določenimi v predpisu iz 48. člena tega zakona in v koncesijski pogodbi.

Koncesija se podeli na javnem razpisu.

45. člen

Ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, oziroma občinski svet v skladu z nacionalnim programom socialnega varstva s koncesijskim aktom določita vrsto in obseg storitev, za katere se objavi javni razpis za podelitev koncesije.

V koncesijskem aktu mora biti določeno za posamezno vrsto storitev, ki so predmet koncesije:

- krajevno območje izvajanja storitev
- število ali obseg koncesij, ki se bo na posameznem javnem razpisu podelil za določeno krajevno območje izvajanja posamezne vrste storitev.

46. člen

Besedilo objave javnega razpisa mora vsebovati:

- navedbo, da se koncesija podeljuje v skladu s tem zakonom in predpisom iz

48. člena tega zakona
- storitve, ki so predmet koncesije
 - obseg posamezne storitve
 - predvideni začetek izvajanja storitve in čas trajanja koncesije
 - krajevno območje, za katerega se razpisuje koncesija za izvajanje določene storitve
 - navedbo obsega ali števila koncesij, ki se podelijo na javnem razpisu za posamezno krajevno območje
 - uporabnike storitve, za katere se razpisuje koncesija
 - navedbo, da se delovna razmerja zaposlenih ureja v skladu s kolektivnimi pogodbami, zakoni in drugimi akti, ki veljajo za zaposlene v javnih zavodih s področja socialnega varstva
 - vrste dokazil o izpolnjevanju predpisanih pogojev in o sposobnosti za izvajanje storitev, ki so predmet koncesije
 - rok za prijavo na javni razpis
 - kriterije in merila za izbiro med ponudbami
 - organ, ki bo odločil o podelitvi koncesije in organ, ki je pooblaščen za sklenitev koncesijske pogodbe
 - odgovorno osebo za dajanje informacij v času objave javnega razpisa
 - druge podatke, pomembne za določitev in izvajanje storitve.

Koncedent mora v času objave javnega razpisa omogočiti ponudnikom vpogled v razpisno dokumentacijo in na zahtevo predati razpisno dokumentacijo.

V razpisni dokumentaciji morajo biti navedeni vsi podatki, ki bodo omogočili ponudniku izdelati popolno vlogo.

47. člen

Za pregled in presojo prispelih ponudb imenuje organ, pristojen za podelitev koncesije, najmanj tričlansko strokovno komisijo (v nadaljnjem besedilu: komisija za koncesije).

Vsaj en član komisije za koncesije mora biti zaposlen pri navedenem organu.

47.a člen

Ponudnik lahko vlogo dopolnjuje oziroma spreminja do preteka razpisnega roka.

Ponudnik do poteka razpisnega roka nima pravice vpogledati vloge drugih ponudnikov na istem razpisu.

Ponudnik lahko za isto lokacijo izvajanja storitev na javnem razpisu vloži le eno ponudbo.

Ponudba, ki je prispela k organu, pristojnem za podelitev koncesije, po preteku razpisnega roka, je prepoznana.

Do poteka razpisnega roka lahko ponudnik sodeluje v postopku le s tem, da na način, določen v razpisu in razpisni dokumentaciji, predloži ponudbo.

47.b člen

Komisija za koncesije odpre prispеле ponudbe v roku 30 dni po preteku roka za prijavo na javni razpis.

Odpiranju ponudb sme prisostvovati vsak ponudnik na javnem razpisu.

Za vsako ponudbo komisija za koncesije ugotovi, ali je pravočasna, ali jo je podal ponudnik, ki izpolnjuje predpisane pogoje, ali je ponudba podana za v razpisu določeno krajevno območje izvajanja določene vrste storitve in ali je popolna glede na besedilo javnega razpisa.

Ponudbe, ki niso pravočasne, ali niso popolne, ali ponudba ni podana za v razpisu določeno krajevno območje izvajanja določene vrste storitve, ali je ni podal ponudnik, ki izpolnjuje predpisane pogoje, s sklepom zavrže organ, pristojen za podelitev koncesije.

O vsaki ponudbi, ki je pravočasna, jo je podal ponudnik, ki izpolnjuje predpisane pogoje in je podana za v razpisu določeno krajevno območje izvajanja določene vrste storitve ter je popolna, pridobi komisija za koncesije mnenje socialne zbornice. Zbornica mora mnenje dati v 20 dneh od prejema pisne zahteve komisije, sicer komisija za koncesije pripravi predlog podelitve koncesij brez tega mnenja.

Komisija za koncesije najkasneje v roku 60 dni po pridobitvi mnenja socialne zbornice oziroma po izteku roka iz prejšnjega odstavka opravi pregled in presojo popolnih ponudb po kriterijih in merilih, objavljenih v javnem razpisu, ter na tej podlagi in ob upoštevanju mnenja socialne zbornice, če je bilo dano, pripravi predlog podelitve koncesij.

47.c člen

Organ, pristojen za podelitev koncesije, o vseh ponudbah za določeno krajevno območje izvajanja posamezne vrste storitev izda eno odločbo, s katero podeli koncesijo najugodnejšemu ponudniku ali ponudnikom in določi čas trajanja koncesije v skladu z razpisom in zavrne neuspešne ponudbe. V postopku izdaje odločbe imajo položaj stranke le tisti ponudniki, ki so predložili ponudbo za določeno krajevno območje izvajanja posamezne vrste storitev.

V odločbi se določi rok po vročitvi dokončne odločbe, v katerem mora izbrani ponudnik skleniti koncesijsko pogodbo.

Če je v predpisu ministra iz 48. člena tega zakona določeno, da lahko določene pogoje za začetek opravljanja storitev koncesionar izpolni po podelitvi koncesije in sklenitvi pogodbe, se v odločbi določi rok, v katerem mora koncesionar izpolniti te pogoje in način, kako jih mora izpolniti.

Organ, ki je izdal odločbo, lahko rok iz drugega in tretjega odstavka tega člena iz upravičenih razlogov podaljša.

47.č člen

Zoper odločbo o podelitvi koncesije ni pritožbe, možen pa je upravni spor.

Stranke v upravnem sporu so lahko le ponudniki, ki so bili stranke v postopku izdaje odločbe.

Sodišče ne more s sodbo samo odločiti o stvari.

Če bi odprava odločbe pomenila nesorazmerno obremenitev osebe, ki je do tedaj izvrševala koncesijsko pogodbo, sodišče odločbe ne odpravi, temveč tožniku na njegovo zahtevo prisodi odškodnino.

47.d člen

Če je koncesijska pogodba sklenjena z drugo osebo od tiste, kateri je bila z odločbo podeljena koncesija, je koncesijska pogodba nična. Enako velja tudi v primeru, da je koncesijska pogodba sklenjena brez izdaje odločbe.

Koncesijska pogodba je nična tudi v primeru, da je bila odločba pravnomočno odpravljena in je bil v postopku izbire za isto koncesijo izbran drug koncesionar.

Ničnost iz prvega in drugega odstavka tega člena po uradni dolžnosti ugotovi organ, pristojen za podelitev koncesije.

47.e člen

S pogodbo o koncesiji koncedent in koncesionar uredita medsebojno koncesijsko razmerje in razmerje do uporabnikov, zlasti pa:

- vrsto in obseg storitve, ki je predmet koncesije
- začetek izvajanja koncesije
- čas, za katerega se sklene koncesijska pogodba
- ceno oziroma način vrednotenja storitev
- sredstva, ki jih koncesionarju za opravljanje storitev, ki so predmet koncesije, zagotavlja koncedent, in način financiranja
- dolžnost in način poročanja koncesionarja koncedentu
- obveznosti koncesionarja do uporabnikov
- pogodbene sankcije zaradi neizvajanja ali nepravilnega izvajanja koncesije
- način finančnega, strokovnega in upravnega nadzora s strani koncedenta
- način spreminjanja koncesijske pogodbe oziroma koncesijskega razmerja
- prenehanje koncesijske pogodbe in njeno morebitno podaljšanje
- obveznosti koncesionarja ob predčasnem prenehanju pogodbe
- druge določbe, ki so pomembne za določitev in izvajanje storitve, ki je predmet koncesije.

Koncesijska pogodba, ki ni sklenjena v pisni obliki, je nična, enako pa velja tudi za njene dopolnitve in spremembe.

47.f člen

Koncedent vodi register o podeljenih koncesijah, ki obsega:

1. zaporedno številko izdane odločbe o podelitvi koncesije
2. ime in sede koncesionarja, ime odgovorne osebe in pravni status koncesionarja
3. krajevno območje, obseg in vrsto socialnih storitev, za katere je bila podeljena koncesija
4. datum začetka izvajanja koncesije
5. rok trajanja koncesije.

Podatki, vpisani v register, razen osebnih podatkov, so javni.

47.g člen

Strokovni in upravni nadzor ter inšpekcijski nadzor nad izvajanjem javne službe na podlagi koncesije se izvaja v skladu s tem zakonom in drugimi predpisi.

Določbe tega zakona, ki se nanašajo na socialnovarstveni zavod ali zasebnika, se smiselno uporabljajo tudi za koncesionarja.

47.h člen

Kljub spremenjenim okoliščinam je koncesionar dolžan izvajati javno službo, ki je predmet koncesije in izpolnjevati obveznosti iz koncesijske pogodbe.

V primeru spremenjenih okoliščin, ki bistveno otežujejo izpolnjevanje obveznosti koncesionarja in to v takšni meri, da bi bilo kljub posebni naravi koncesijske pogodbe nepravilno pogodbeno tveganje prevladati le na koncesionarja, ima koncesionar pravico zahtevati od koncedenta spremembo pogodbe.

Spremembe pogodbe zaradi spremenjenih okoliščin ne more zahtevati, če bi moral ob sklenitvi pogodbe te okoliščine upoštevati ali če bi se jim lahko izognil ali jih premagal.

47.i člen

Koncedent lahko na koncesionarjev predlog ali v sporazumu z njim prenese koncesijo na drugo osebo, ki ima koncesijo za izvajanje javne službe, ki je predmet koncesije, in če je iz okoliščin mogoče sklepati, da bo prevzemnik koncesije izvajal javno službo skladno s predpisi in koncesijsko pogodbo, učinkovito in v skladu z interesi uporabnikov.

Koncedent prenese koncesijo s tem, da novemu koncesionarju izda odločbo o podelitvi koncesije in razveljavi prejšnjo odločbo. Zoper odločbo ni pritožbe, možen pa je upravni spor.

Koncesija se prenese pod enakimi pogoji, kot je bila podeljena prvotnemu koncesionarju in za preostali čas trajanja koncesije.

Novi koncesionar sklene po vročitvi dokončne odločbe iz drugega odstavka tega člena novo koncesijsko pogodbo s koncedentom.

V primerih iz 47.k in 47.m člena tega zakona za prenos koncesije ni potreben predlog koncesionarja ali sporazum z njim.

47.j člen

Če ta zakon ne določa drugače, se za prenehanje koncesijske pogodbe smiselno uporabljajo pravila obligacijskega prava.

Koncesionar ne sme odpovedati koncesijske pogodbe zaradi kršitev koncedenta, razen v primeru, ko koncedent ne izpolnjuje svojih obveznosti iz koncesijske pogodbe tako, da to koncesionarju onemogoča izvajanje koncesijske pogodbe.

Koncesijsko razmerje preneha zaradi prenehanja koncesionarja, razen če koncesije koncedent v skladu s prejšnjim členom ne prenese na koncesionarjevega pravnega naslednika.

47.k člen

V primeru prenehanja koncesije, razen v primerih iz 47.m in 47.n člena tega zakona, mora koncesionar še naprej izvajati dejavnost, ki je predmet koncesije, pod pogoji iz koncesijske pogodbe do takrat, ko koncedent zagotovi izvajanje te dejavnosti v okviru javnega zavoda ali ko to dejavnost začne izvajati novi koncesionar, vendar največ 3 leta.

Koncedent mora nemudoma začeti z zagotavljanjem možnosti, da dejavnost, ki je predmet koncesije, prevzame javni zavod ali da v skladu s tem zakonom prenese koncesijo na novega koncesionarja, ali nemudoma začeti s postopkom nove podelitve koncesije.

Če je zaradi koristi uporabnikov, zlasti v primeru javne službe institucionalnega varstva, nujno, da javni zavod ali novi koncesionar še naprej izvaja dejavnost v istih prostorih, v katerih je dejavnost opravljal prejšnji koncesionar, je prejšnji koncesionar ali katerikoli lastnik teh prostorov dolžan oddati te prostore v najem novemu izvajalcu te javne službe, in sicer najdalj za preostanek trajanja prvotne koncesije.

O obveznosti oddaje v najem odloči organ, pristojen za podelitev koncesije, z odločbo, ki jo izda po uradni dolžnosti in s katero določi najemnika, obseg prostorov, na katere se nanaša obveznost oddaje v najem, trajanje najema, višino najemnine in druge pogoje najema.

Najemnina ne sme biti manjša od višine stroškov prostorov, ki so bili prejšnjemu koncesionarju priznani v ceni storitve v skladu z veljavno metodologijo za oblikovanje cen socialnovarstvenih storitev.

Organ, pristojen za podelitev koncesije, lahko na zahtevo najemodajalca ali najemnika odločbo o najemu spremeni, če se je bistveno spremenilo dejansko stanje, na katerem je odločba bila izdana. Če najem ni več nujen zaradi koristi

uporabnikov, organ odločbo razveljavi.

Zoper odločbo o najemu ni pritožbe, možen pa je upravni spor.

47.l člen

Organ, pristojen za podelitev koncesije, z odločbo odvzame koncesijo:

- če koncesionar v roku, določenem v odločbi o podelitvi koncesije ne podpiše koncesijske pogodbe, pa koncedent tega roka ne podaljša v skladu z zakonom
- če koncesionar v roku, določenem v odločbi o podelitvi koncesije ne izpolni določenih pogojev za začetek opravlja storitev, za katere je v odločbi o podelitvi koncesije določeno, da jih koncesionar izpolni po podelitvi koncesije in sklenitvi pogodbe, pa koncedent tega roka ne podaljša v skladu z zakonom
- če koncesionar ne opravlja javne službe v skladu s predpisi ter odločbo o koncesiji
- če koncesionar ne ravna v skladu z odločbami, izdanimi v okviru nadzora nad izvajanjem koncesije
- če zaradi slabega finančnega stanja koncesionarja, visoke stopnje njegove zadolženosti, poslovanja z izgubo v daljšem obdobju, precejšnjega odstopanja finančnega stanja koncesionarja od projekcije finančnega poslovanja, ki jo je predložil v svoji ponudbi, ali iz drugih finančnih razlogov mogoče utemeljeno sklepati, da ne bo mogel ustrezno izvrševati dejavnosti, ki je predmet koncesije
- če je zaradi zmanjšanja potreb po opravljanju storitev, ki so predmet koncesije, potrebno na določenem krajevnem območju zmanjšati obseg izvajanja javne službe, ki je predmet koncesije, pa se koncesionar in koncedent ne sporazumeta o ustrezni spremembi koncesijske pogodbe ali njeni sporazumni razvezi.

Pristojni organ koncedenta pisno opozori koncesionarja na razlog za odvzem koncesije, mu določi primeren rok za odpravo kršitev, slabega finančnega stanja ali za sporazumno spremembo oziroma razvezo pogodbe, in ga opozori, da bo v nasprotnem primeru uvedel postopek odvzema koncesije.

Če v določenem roku koncesionar ne odpravi kršitev, slabega finančnega stanja ali v njem ne pride do sporazumne spremembe oziroma razveze pogodbe, pristojni organ koncedenta po uradni dolžnosti izda odločbo, s katero odvzame koncesijo.

Zoper odločbo o odvzemu koncesije ni pritožbe, možen pa je upravni spor.

47.m člen

Če je koncesija prenehala zaradi odvzema ali iz drugih razlogov, ki ne dopuščajo, da bi koncesionar še naprej opravljal dejavnost, ki je predmet koncesije, pa je to dejavnost treba še naprej opravljati, mora koncedent zagotoviti, da dejavnost še naprej izvaja javni zavod ali drug koncesionar v objektih oziroma prostorih, v katerih se je izvajala do prenehanja koncesije, po potrebi pa tudi z zaposlenimi, ki so pri dotedanjem koncesionarju opravljali to dejavnost.

V ta namen je prejšnji koncesionar ali katerikoli lastnik teh prostorov dolžan oddati te prostore in njihovo pripadajočo opremo, potrebno za izvajanje javne službe, v najem novemu izvajalcu te javne službe, in sicer najdalj za 3 leta od prenehanja koncesije.

O obveznosti oddaje v najem odloči organ, pristojen za podelitev koncesije, z odločbo, ki jo izda po uradni dolžnosti in s katero določi najemnika, obseg prostorov, na katere se nanaša obveznost oddaje v najem, trajanje najema, višino najemnine in druge pogoje najema. Zoper odločbo o obveznosti oddaje v najem ni pritožbe, možen pa je upravni spor.

Najemnina se določi v višini stroškov prostorov, ki so bili prejšnjemu koncesionarju priznani v ceni storitve v skladu z veljavno metodologijo za oblikovanje cen socialnovarstvenih storitev.

Koncedent mora nemudoma začeti z zagotavljanjem možnosti, da dejavnost, ki je predmet koncesije trajno prevzame javni zavod ali da v skladu z zakonom prenese koncesijo na novega koncesionarja, ali nemudoma začeti s postopkom nove podelitve koncesije.

Po preteku treh let od prenehanja koncesije se glede najema uporabljajo določbe tretjega, četrtega, petega in šestega odstavka 47.k člena tega zakona.

47.n člen

Z dnem, ko po zakonu nastanejo pravne posledice začetka stečajnega postopka, uvedenega zoper koncesionarja, preneha koncesijsko razmerje po zakonu, razen v kolikor ni dolžan stečajni upravitelj v skladu z 47.o členom tega zakona še izvajati koncesijo v teku stečajnega postopka.

Objekti in oprema, namenjeni za izvajanje koncesije, ne postanejo del stečajne mase koncesionarja, ampak postanejo z dnem prenehanja koncesijskega razmerja last koncedenta. O tem, kateri so objekti in oprema, namenjeni za izvajanje koncesije, odloči organ koncedenta, pristojen za podelitev koncesije, z odločbo v upravnem postopku. Zoper odločbo ni pritožbe, možen pa je upravni spor. Pristojni organ koncedenta lahko odloči, da objekti in oprema koncesije ostanejo del stečajne mase.

Če v koncesijski pogodbi ni bilo določeno, da objekti in oprema koncesije, ki so predmet izločitve, po prenehanju koncesije preidejo v last koncedenta, je koncedent dolžan v stečajno maso vplačati celotno vrednost objektov in naprav koncesije, zmanjšano za morebitne terjatve, ki jih ima do koncesionarja.

Če je v koncesijski pogodbi bilo določeno, da objekti in oprema koncesije, ki so predmet izločitve, po prenehanju koncesije preidejo v last koncedenta bodisi brezplačno bodisi za določeno ceno (odkupna cena), je koncedent dolžan v stečajno maso vplačati tolikšen dele vrednosti objektov in opreme koncesije, kolikor je še preostalo časa od prenehanja koncesije zaradi uvedbe stečaja do poteka roka koncesije v primerjavi s celotnim rokom koncesije, povečan za odkupno ceno in zmanjšan za morebitne terjatve, ki jih ima do koncesionarja.

Za določitev vrednosti objektov in opreme koncesije po tem členu se uporabljajo

pravila, ki veljajo za določitev vrednosti nepremičnin v postopku razlastitve.

O višini in roku plačila objektov in opreme koncesije odloči stečajni senat, pri čemer rok plačila ne sme biti krajši od 1 leta.

47.o člen

Stečajni upravitelj mora zagotoviti, da koncesionar izvaja koncesijo tudi v teku stečajnega postopka do takrat, ko javno slu bo, ki je predmet koncesije po določbah 47.m člena tega zakona začne opravljati druga oseba. Koncedent je dolžan stečajnemu upravitelju dati na razpolago objekte in opremo koncesije, ki so predmet izločitve iz stečajne mase.

Za nadaljevanje izvajanja javne službe, ki je predmet koncesije, se ne uporabljajo omejitve, ki veljajo za nadaljevanje proizvodnje in tekoče posle v stečajnem postopku.

Na pogodbe koncesionarja z uporabniki dejavnosti storitev javne službe, ki je predmet koncesije začetek stečaja nima pravnih posledic. Uporabniki smejo zavrniti plačilo storitev, ki so predmet koncesije, preden je storitev izvršena.

Objekte in opremo, ki so postali v skladu s prejšnjim členom last koncedenta, lahko koncedent proda novemu koncesionarju ali mu jih odda v najem, pri čemer se ne uporabljajo predpisi o prodaji oziroma oddaji v najem državnega premoženja oziroma premoženja lokalnih skupnosti. Sredstva, dosežena s prodajo, so namenska sredstva za plačilo teh objektov in opreme v stečajno maso.

Če je organ, pristojen za podelitev koncesije v skladu z drugim odstavkom 47.n člena tega zakona odločil, da objekti in oprema ostanejo del stečajne mase, odloči hkrati o najemu teh prostorov v skladu z drugim, tretjim, četrtim, petim in šestim odstavkom 47.m člena tega zakona.

48. člen

Minister, pristojen za socialno varstvo, podrobneje predpiše način podelitve koncesije in druga vprašanja koncesijskega razmerja, zlasti pa:

- trajanje koncesije za različne vrste storitev, ki so predmet koncesije in pogoje ter omejitve podaljšanja koncesije
- pogoje, ki jih mora izpolnjevati koncesionar in dokazila o njihovem izpolnjevanju
- možnost poznejšega izpolnjevanja določenih pogojev in način njihove izpolnitve
- način plačevanja koncesionarja za storitve, ki jih opravlja na podlagi koncesije
- način dela komisije za koncesije
- način sklenitve koncesijske pogodbe in njeno podrobnejšo vsebino
- način finančnega in drugega poročanja koncesionarja koncedentu
- druga vprašanja izvajanja določb tega zakona o koncesiji javne službe na področju socialnega varstva.

1. Javni socialno varstveni zavodi

49. člen

Center za socialno delo opravlja naloge, ki so centrom za socialno delo z zakonom poverjene kot javna pooblastila ter naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi.

Center za socialno delo opravlja tudi storitve socialne preventive, prve socialne pomoči, osebne pomoči, pomoči družini za dom ter organizira skupnostne akcije za socialno ogrožene skupine prebivalstva.

Za občino lahko center za socialno delo opravlja storitve osebne pomoči in pomoči družini na domu.

Center za socialno delo lahko opravlja tudi druge storitve in naloge, če je to potrebno zaradi odpravljanja socialnih stisk in težav v posameznem okolju.

Center za socialno delo se ustanovi kot javni socialno varstveni zavod.

50. člen

Dom za starejše opravlja institucionalno varstvo starejših po prvem odstavku 16. člena tega zakona ter pomoč posamezniku in družini na domu.

Dom za starejše opravlja tudi naloge, ki obsegajo priprave okolja, družine in posameznikov na starost.

Če opravlja dom za starejše institucionalno varstvo po prvem odstavku 16. člena tega zakona za mlajše invalidne osebe, opravljanje teh storitev organizira v posebni enoti.

Dom za starejše lahko opravlja tudi gospodarsko dejavnost, če je ta namenjena višji kvaliteti življenja in varstva starejših občanov.

51. člen

Posebni socialno varstveni zavod za odrasle (v nadaljnjem besedilu: posebni zavod) opravlja posebne oblike institucionalnega varstva za odrasle duševno in telesno prizadete osebe po prvem odstavku 16. člena tega zakona. Posebni zavod lahko opravlja tudi gospodarsko dejavnost, če je ta namenjena višji kvaliteti njihovega življenja in varstva.

52. člen

Varstveno delovni center opravlja naloge vodenja in varstva ter organizira zaposlitev pod posebnimi pogoji za duševno in telesno prizadete odrasle osebe.

Poleg storitev iz prejšnjega odstavka lahko varstveno delovni center opravlja tudi institucionalno varstvo odraslih duševno in telesno prizadetih oseb po prvem

odstavku 16. člena tega zakona ter pomoč na domu družinam duševno in telesno prizadetih oseb.

Varstveno delovni center lahko opravlja tudi posebne oblike priprav na zaposlitev.

53. člen

Dom za otroke opravlja naloge institucionalnega varstva otrok in mladoletnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje po drugem odstavku 16. člena tega zakona.

54. člen

Socialno varstveni zavod za usposabljanje opravlja institucionalno varstvo otrok in mladoletnikov z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju po tretjem odstavku 16. člena tega zakona.

54.a člen

K aktu o sistemizaciji delovnih mest v javnem socialno varstvenem zavodu, katerega ustanoviteljica je Republika Slovenija, daje soglasje minister, pristojen za socialno varstvo.

Organi zavoda

55. člen

Socialno varstveni zavod upravlja svet zavoda, ki ga poleg predstavnikov ustanovitelja in delavcev, sestavljajo še:

- predstavniki lokalne skupnosti v centru za socialno delo
- predstavniki lokalne skupnosti in predstavniki oskrbovancev v domu za starejše
- predstavniki invalidskih organizacij v posebnem zavodu iz 51. člena tega zakona in varstveno delovnem centru iz 52. člena tega zakona
- predstavniki zakonitih zastopnikov varovancev v posebnem zavodu in v varstveno delovnem centru
- predstavniki staršev ali zakonitih zastopnikov otrok in mladoletnikov v domovih za otroke in socialno varstvenih zavodih za usposabljanje.

Podrobnejšo sestavo in številčno razmerje predstavnikov v svetu zavoda določi ustanovitelj z aktom o ustanovitvi. Z aktom o ustanovitvi se določi tudi način imenovanja oziroma izvolitve članov sveta.

56. člen

Strokovno delo in poslovanje socialno varstvenega zavoda organizira in vodi direktor, ki mora imeti :

- visoko strokovno ali univerzitetno izobrazbo iz 69. člena tega zakona, pet let delovnih izkušenj in opravljen strokovni izpit po tem zakonu

- v domovih za starejše pa lahko tudi visoko strokovno ali univerzitetno izobrazbo druge družboslovne, zdravstvene ali medicinske smeri, pet let delovnih izkušenj in opravljen strokovni izpit po tem zakonu.

Mandat direktorja socialno varstvenega zavoda traja 5 let.

V socialno varstvenem zavodu, v katerem je v skladu z aktom o ustanovitvi poslovanje in vodenje strokovnega dela zavoda ločeno, je ne glede na določbo prejšnjega odstavka za direktorja, ki organizira delo in vodi poslovanje zavoda, lahko imenovana tudi oseba, ki ima visoko strokovno ali univerzitetno izobrazbo in 5 let delovnih izkušenj na področju dejavnosti socialnega varstva ali druge dejavnosti, ki je povezana s socialno varstveno dejavnostjo. Za vodenje strokovnega dela se v takem zavodu imenuje strokovni vodja, ki mora imeti strokovno izobrazbo iz 69. člena tega zakona, pet let delovnih izkušenj in opravljen strokovni izpit po tem zakonu.

Direktor socialno varstvenega zavoda mora poleg pogojev iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena imeti opravljen program za vodenje socialno varstvenega zavoda, ki ga določi socialna zbornica v soglasju s Strokovnim svetom Republike Slovenije za splošno izobraževanje.

Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka tega člena je za direktorja lahko imenovan tudi kandidat, ki nima opravljenega programa za vodenje iz prejšnjega odstavka, mora pa ga opraviti najkasneje v enem letu od začetka opravljanja nalog direktorja. Če tega programa ne opravi v roku, mu mandat na podlagi zakona preneha.

Direktorja imenuje in razreši ustanovitelj zavoda.

Če je ustanoviteljica javnega socialno varstvenega zavoda Republike Slovenije, imenuje in razreši direktorja svet zavoda s soglasjem ministra, pristojnega za socialno varstvo, po predhodnem mnenju pristojnega organa lokalne skupnosti, v kateri ima zavod sedež.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko minister, pristojen za socialno varstvo, sam imenuje direktorja, če ga v roku treh mesecev po prenehanju mandata dotedanjemu direktorju ali po njegovi razrešitvi, ne imenuje svet zavoda. Prav tako lahko minister sam razreši direktorja, če ugotovi:

- da direktor ne opravlja nalog, ki so mu naložene z zakonom ali pri svojem delu krši zakon
- da je direktor objektivno odgovoren za slabo finančno poslovanje zavoda
- da je pristojni organ zavoda zavrnil predlog programa dela, ki ga je predložil direktor
- da je računsko sodišče podalo negativno mnenje o finančnem poslovanju zavoda
- da je komisija za strokovni in upravni nadzor ugotovila hujše strokovne napake pri izvajanju dejavnosti zavoda
- da ni poskrbel za začetek razpisnega postopka imenovanja direktorja v roku, ki ga določa statut zavoda.

57. člen

Ne glede na določbo prvega odstavka prejšnjega člena je lahko za direktorja, ki organizira in vodi strokovno delo in poslovanje socialno varstvenega zavoda, imenovana tudi oseba, ki ima končano višjo strokovno izobrazbo iz 69. člena tega zakona, dvajset let delovnih izkušenj, od tega najmanj pet let na vodilnih in vodstvenih delovnih mestih na področju socialnega varstva, in opravljen strokovni izpit po tem zakonu.

V socialno varstvenem zavodu, v katerem je v skladu z aktom o ustanovitvi poslovanje in vodenje strokovnega dela zavoda ločeno, je ne glede na določbo drugega odstavka prejšnjega člena za direktorja, ki organizira delo in vodi poslovanje doma, lahko imenovana tudi oseba, ki ima višjo strokovno izobrazbo iz 69. člena tega zakona in dvajset let delovnih izkušenj, od tega najmanj pet let na vodilnih in vodstvenih delovnih mestih na področju dejavnosti socialnega varstva, ki jo opravlja ta socialno varstveni zavod.

58. člen

Strokovni svet socialno varstvenega zavoda je kolegijski strokovni organ zavoda.

Naloge, sestavo in način oblikovanja strokovnega sveta se določijo s statutom ali pravili zavoda, v skladu z aktom o ustanovitvi.

2. Drugi socialno varstveni zavodi

59. člen

Pod pogoji, ki jih določa zakon, se lahko kot socialno varstveni zavod organizirajo tudi sprejemališča, materinski domovi, svetovalnice, stanovanjske skupine, centri za neodvisno življenje invalidov in druge oblike organizacij.

3. Skupne določbe

60. člen

Socialno varstveni zavod oziroma druga pravna oseba lahko začne z delom, če so poleg splošnih pogojev za ustanovitev zavoda oziroma druge pravne osebe, izpolnjeni tudi minimalni tehnični, kadrovski in drugi pogoji, ki jih predpiše minister, pristojen za socialno varstvo.

Izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega odstavka ugotavlja ministrstvo, pristojno za socialno varstvo.

60.a člen

Za ugovor zoper opravljeno storitev, za strokovni in upravni nadzor ter za vodenje zbirk podatkov se tudi za druge pravne osebe smiselno uporabljajo določbe 94.,

103., 106., 111., 112. in 114. člena tega zakona.

61. člen

Ustanovitelj socialno varstvenega zavoda mora zagotavljati sredstva za investicijsko vzdrževanje in druge obveznosti, določene z zakonom in aktom o ustanovitvi.

Javnemu socialno varstvenemu zavodu zagotovi ustanovitelj del sredstev za redno investicijsko vzdrževanje, če ugotovi, da vrednost investicijskega vzdrževanja presega višino sredstev amortizacije oziroma sredstev za investicijsko vzdrževanje, ki jih javni socialno varstveni zavod oblikuje v skladu z metodologijo za oblikovanje cen storitev po tem zakonu.

4. Dobrodelne organizacije, organizacije za samopomoč in invalidske organizacije

62. člen

Dobrodelne organizacije so prostovoljne in neprofitne organizacije, ki jih z namenom, da bi reševale socialne stiske in težave prebivalcev, ustanovijo posamezniki v skladu z zakonom, ali verske skupnosti.

63. člen

Organizacije za samopomoč so prostovoljne in neprofitne organizacije, ki jih v skladu z zakonom ustanovijo posamezniki z namenom, da bi v njih skupno reševali socialne potrebe svojih članov.

64. člen

Invalidske organizacije so prostovoljne in neprofitne organizacije, ki jih ustanovijo invalidi in drugi posamezniki v skladu z zakonom, da v njih izvajajo posebne socialne programe in storitve, utemeljene na značilnostih invalidnosti po posameznih funkcionalnih okvarah, ki ogrožajo socialni položaj invalidov.

Dejavnosti invalidskih organizacij lahko zajemajo tudi posamezne sestavine dobrodelnosti in samopomoči.

5. Zasebno delo

65. člen

Socialno varstvene storitve lahko opravlja zasebnik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- da ima ustrezno strokovno izobrazbo v skladu s 69. ali 70. členom tega zakona
- da ima opravljen strokovni izpit in je pridobil mnenje socialne zbornice
- da ima najmanj tri leta delovnih izkušenj na področju, na katerem bo opravljal zasebno delo, če bo opravljal delo, za katero se zahteva najmanj višješolska izobrazba
- da ni v delovnem razmerju

- da mu ni s pravnomočno odločbo sodišča prepovedano opravljanje poklica
- da ima zagotovljene prostore, opremo in kadre, če tako zahteva narava dela.

Ne glede na prejšnji odstavek lahko posamezne storitve v okviru javne službe v skladu z zakonom opravlja rejnik ali tretja oseba, če za te storitve sklene pogodbo s centrom za socialno delo.

66. člen

Ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, ugotavlja, ali zasebnik izpolnjuje pogoje iz prvega odstavka prejšnjega člena.

Zasebnik, ki izpolnjuje pogoje iz prejšnjega odstavka oziroma pravna oseba, ki izpolnjuje pogoje iz 60. člena tega zakona, lahko prične opravljati socialno varstvene storitve z dnem izdaje odločbe o vpisu v register zasebnikov in pravnih oseb, ki opravljajo socialno varstvene storitve.

67. člen

Register zasebnikov in pravnih oseb, ki opravljajo socialno varstvene storitve, vodi ministrstvo, pristojno za socialno varstvo.

Register zasebnikov in pravnih oseb iz prejšnjega odstavka je javen.

68. člen

Izbris iz registra zasebnikov in pravnih oseb, ki opravljajo socialno varstvene storitve, se opravi, če:

- zasebnik oziroma pravna oseba odjavi opravljanje socialno varstvenih storitev
- zasebnik umre ali če pravna oseba preneha
- je zasebniku oziroma pravni osebi s pravnomočno odločbo prepovedano opravljanje poklica oziroma dejavnosti
- ne začne opravljati storitev v enem letu po vpisu v register
- se ugotovi, da več ne izpolnjuje predpisanih pogojev za opravljanje storitev.

O izbrisu iz registra zasebnikov in pravnih oseb se izda odločba.

5.a Skupnosti socialno varstvenih zavodov

68.a člen

Javni socialno varstveni zavodi, ki opravljajo socialno varstvene storitve, se lahko povezujejo v skupnosti.

V skupnosti iz prejšnjega odstavka se lahko vključujejo tudi koncesionarji ter druge pravne in fizične osebe, ki v skladu s tem zakonom opravljajo storitve na področju socialnega varstva.

Skupnosti opravljajo zlasti naslednje naloge:

- koordinirajo razvojne aktivnosti v okviru dejavnosti in sodelujejo pri oblikovanju politike razvoja socialnega varstva
- sodelujejo pri opredeljevanju pogojev za opravljanje dejavnosti
- uresničujejo skupne naloge in interese izvajalcev na posameznem področju.

Skupnosti lahko za opravljanje upravnih nalog na področju socialnega varstva pridobijo javno pooblastilo. Naloge, ki jih skupnosti opravljajo kot javno pooblastilo, določi zakon.

Izvajanje javnih pooblastil iz prejšnjega odstavka se financira iz državnega proračuna.

68.b člen

Skupnost socialnih zavodov Slovenije na področju institucionalnega varstva starejših in na področju varstva posebnih skupin odraslega prebivalstva, ki ga izvajajo domovi za starejše in posebni socialno varstveni zavodi za odrasle (v nadaljevanju: področje dejavnosti skupnosti), opravlja naslednje naloge kot javna pooblastila:

1. vzpostavi in vodi enoten informacijski sistem na področju dejavnosti skupnosti in zagotavlja njegovo povezavo v enoten informacijski sistem socialnega varstva
2. vzpostavi, vodi, vzdržuje in nadzoruje centralno zbirko podatkov s področja dejavnosti skupnosti in je upravljavec centralne zbirke osebnih podatkov na tem področju
3. načrtuje in izvaja izobraževanje za delavce na področju dejavnosti skupnosti, ki niso strokovni delavci ali strokovni sodelavci po tem zakonu
4. v skladu z veljavnimi normativi in standardi iz drugega odstavka 11. člena tega zakona določa podrobnejše standarde za izvajanje posameznih vrst oskrbe in kriterije za določitev vrst oskrbe glede na potrebe uporabnikov storitve na področju dejavnosti skupnosti.

68.c člen

Skupnost centrov za socialno delo Slovenije na področju izvajanja dejavnosti centrov za socialno delo opravlja naslednje naloge kot javna pooblastila:

1. določa katalog nalog, ki jih izvajajo centri za socialno delo:
 - kot socialno varstvene storitve
 - kot naloge, ki so jim z zakonom poverjene kot javna pooblastila in
 - kot naloge, ki jim jih nalagajo drugi predpisi, kar za to področje dejavnosti služi kot podlaga za delovanje enotnega informacijskega sistema socialnega varstva
2. določa standarde in normative za izvajanje posameznih vrst nalog:
 - nalog, ki so centrom za socialno delo z zakonom poverjene kot javna pooblastila in
 - nalog, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi.

6. Delavci, ki opravljajo socialno varstvene storitve

69. člen

Socialno varstvene storitve opravljajo strokovni delavci in strokovni sodelavci.

Strokovni delavci po tem zakonu so delavci, ki so končali višjo ali visoko šolo, ki izobražuje za socialno delo in so opravili pripravništvo ter strokovni izpit za delo na področju socialnega varstva.

Strokovni delavci so tudi delavci, ki so končali višjo ali visoko šolo psihološke smeri, pedagoške smeri in njenih specialnih disciplin, upravne, pravne in sociološke smeri ter imajo eno leto delovnih izkušenj na področju socialnega varstva, opravljeno pripravništvo in strokovni izpit po tem zakonu.

Strokovni delavci v domovih za otroke in v socialno varstvenih zavodih za usposabljanje so strokovni delavci iz prvega odstavka tega člena in delavci, ki so končali višjo ali visoko šolo pedagoške, socialno pedagoške, psihološke ter defektološke smeri in so opravili pripravništvo in strokovni izpit.

70. člen

Strokovni sodelavci po tem zakonu so delavci, ki opravljajo posamezne socialno varstvene storitve in so končali programe izobraževanja v skladu s posebnimi predpisi ter imajo opravljeno pripravništvo in strokovni izpit.

Vrste in stopnje programov izobraževanja iz prejšnjega odstavka, ki zagotavljajo strokovnim sodelavcem ustrezno strokovno usposobljenost za opravljanje posameznih storitev, določi socialna zbornica.

71. člen

Pogoje in način opravljanja pripravništva in strokovnega izpita s splošnim aktom določi socialna zbornica, ki tudi organizira in izvaja preverjanje znanja za pridobitev strokovnega izpita za področje socialnega varstva.

72. člen

Posamezne socialno varstvene storitve lahko opravljajo pod vodstvom strokovnih delavcev s prostovoljnim in nepoklicnim delom tudi laični delavci, za katere strokovna izobrazba ni posebej predpisana.

73. člen

Strokovni delavci in strokovni sodelavci v javnih socialno varstvenih zavodih so se dolžni izobraževati in usposablјati.

Strokovno izobraževanje in usposabljanje iz prejšnjega odstavka podrobneje določi socialna zbornica.

74. člen

Strokovni delavci in strokovni sodelavci z višješolsko strokovno izobrazbo, lahko napredujejo v naziv mentor in svetoalec, strokovni delavci in strokovni sodelavci z visokošolsko izobrazbo pa v naziv samostojni svetoalec in višji svetoalec.

Napredovanje strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev podrobneje predpiše minister, pristojen za socialno varstvo.

75. člen

Republika Slovenije podeljuje strokovnim delavcem, strokovnim sodelavcem ter laičnim delavcem na področju socialnega varstva nagrade in priznanja kot posebna družbena priznanja za izjemne uspehe pri delu na področju socialnega varstva.

Minister, pristojen za socialno varstvo predpiše natančnejše pogoje za podeljevanje nagrad in priznanj iz prejšnjega odstavka, sestavo komisije in postopek za podeljevanje nagrad in priznanj.

V. SOCIALNA ZBORNICA

76. člen

Socialna zbornica je pravna oseba.

77. člen

Socialna zbornica skrbi za povezanost, razvoj in strokovni dvig socialno varstvene dejavnosti.

Socialna zbornica kot javna pooblastila opravlja naslednje naloge:

- določi programe usposabljanja, ki jih določa ta zakon
- za strokovne delavce in strokovne sodelavce načrtuje in organizira stalno strokovno izobraževanje in usposabljanje iz 73. člena tega zakona
- določa vrste in stopnje programov izobraževanja za strokovne sodelavce v socialnem varstvu po 70. členu tega zakona in določa, v katerih primerih je potrebno preizkusiti usposobljenost pred začetkom opravljanja posameznih storitev in nalog na področju socialnega varstva
- določi pogoje in način opravljanja pripravništva in spremlja pripravništvo ter nadzoruje izvajanje pripravništva po splošnem aktu iz 71. člena tega zakona
- določa pogoje in način opravljanja strokovnega izpita ter organizira in izvaja preverjanje znanja za pridobitev strokovnega izpita na področju socialnega varstva
- pripravlja in sprejema kataloge potrebnih znanj in preverja usposobljenost za opravljanje posameznih storitev in nalog na področju socialnega varstva
- načrtuje in organizira supervizijo strokovnega dela strokovnih delavcev
- rešuje oziroma preizkuša ugovore iz 94. člena tega zakona
- organizira in izvaja inštruktažno svetovanje v skladu s 108.b členom tega zakona.

Socialna zbornica opravlja tudi druge naloge, zlasti pa:

- sprejme kodeks etike delavcev na področju socialnega varstva, promovira ter nadzira njegovo izvajanje in ukrepa ob njegovem kršenju
- daje mnenja v postopkih podelitve koncesij in dovoljenj za delo
- spremlja in izvaja projekte supervizije dela strokovnih delavcev
- izvaja usposabljanje strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev
- sodeluje pri pripravi zakonskih predpisov in pri pripravi strokovnih podlag za socialno varstveni program
- predlaga člane za strokovni svet iz 8. člena tega zakona.

Socialna zbornica opravlja tudi naloge za svoje člane in naročnike storitev.

78. člen

Delo zbornice se financira iz:

- prispevkov članov
- daril in volil
- drugih virov
- iz republiškega proračuna za naloge iz 3., 4. in 5. točke drugega odstavka prejšnjega člena.

79. člen

Zbornica sprejme statut, s katerim določi svojo organizacijo, organe in njihove pristojnosti.

Pri sestavi organov zbornice je potrebno upoštevati načelo zastopanosti delavcev v javnih zavodih, drugih socialno varstvenih zavodih, dobrodelnih organizacijah, organizacijah za samopomoč, invalidskih organizacijah in zasebnikov.

Kadar pristojni organi zbornice odločajo o zadevah iz 6. in 7. točke drugega odstavka 77. člena tega zakona, morajo biti pri odločanju paritetno zastopani delavci iz prejšnjega odstavka.

K statutu zbornice da soglasje Vlada Republike Slovenije, v delu, ki se nanaša na javna pooblastila.

VI. SOCIALNO VARSTVENE STORITVE, KI SE OPRAVLJAJO IZVEN SOCIALNO VARSTVENE DEJAVNOSTI

80. člen

Če posamezne socialno varstvene storitve po tem zakonu, opravljajo socialne službe, organizirane kot del enotnega sistema vzgoje in izobraževanja, zdravstva, zaposlovanja ter pravosodja, se te storitve opravljajo po normativih in standardih iz drugega odstavka 11. člena tega zakona.

Socialne službe iz prejšnjega odstavka lahko opravljajo tudi naloge socialne

preventive za delovno področje, za katero so ustanovljene.

VII. POSTOPKI

1. Krajevna pristojnost

81. člen

Krajevna pristojnost v vseh zadevah, za katere so pristojni centri za socialno delo, se določi po stalnem prebivališču osebe, ki potrebuje pomoč in varstvo. Če oseba nima stalnega prebivališča, se določi krajevna pristojnost po njenem začasnem prebivališču, če nima niti tega, pa po njenem zadnjem stalnem prebivališču oziroma zadnjem začasnem prebivališču.

Če se krajevna pristojnost ne da določiti po prejšnjem odstavku, se določi po kraju, kjer je nastal povod za postopek.

Krajevna pristojnost za mladoletno osebo se določa po stalnem oziroma začasnem prebivališču obeh staršev. Za mladoletno osebo, katere starši ne živijo skupaj, se določi krajevna pristojnost po stalnem oziroma začasnem prebivališču tistega od staršev, pri katerem mladoletna oseba živi oziroma, kateremu je bila dodeljena. Če niti eden od staršev mladoletne osebe ni znan, se krajevna pristojnost določi po prejšnjem odstavku.

Če je z aktom o ustanovitvi centra za socialno delo določeno, da znotraj centra za socialno delo delujejo notranje organizacijske enote, ki opravljajo naloge centra za socialno delo po tem zakonu in drugih predpisih za določeno krajevno območje, je za izvajanje nalog centra za socialno delo krajevno pristojna organizacijska enota, katere pristojnost se določi v aktu o ustanovitvi upoštevajoč določbe prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena. V tem primeru je za vodenje in odločanje v postopku pri izvrševanju nalog centra za socialno delo pooblaščen vodja pristojne organizacijske enote.

82. člen

Če se med postopkom spremenijo okoliščine, na podlagi katerih je bila po tem zakonu določena krajevna pristojnost, nadaljuje postopek glede na spremenjene okoliščine pristojni center za socialno delo.

83. člen

Če nastane spor o pristojnosti, mora center za socialno delo, ki je začel postopek, svoje delo opravljati vse dotlej, dokler se ne odloči o sporu.

84. člen

V sporih o krajevni pristojnosti med centri za socialno delo na območju Republike Slovenije odloča ministrstvo, pristojno za socialno varstvo.

85. člen

Ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, lahko določi za postopek v izvrševanju javnih pooblastil drug center za socialno delo, kot tisti, ki je krajevno pristojen, če je očitno, da se bo tako lažje izvedel postopek ali če so za to drugi tehtni razlogi.

Sklep po prejšnjem odstavku izda ministrstvo, pristojno za socialno varstvo na predlog stranke, ki je sprožila postopek, ali na predlog centra za socialno delo.

2. Odločanje v izvrševanju javnih pooblastil

86. člen

Kadar socialno varstveni zavodi v izvrševanju javnih pooblastil, odločajo o pravicah, obveznostih ali pravnih koristih posameznikov, postopajo po zakonu o splošnem upravnem postopku, če niso posamezna vprašanja postopka v tem ali drugem zakonu drugače urejena.

87. člen

Pri izvrševanju javnih pooblastil iz prejšnjega člena uporabljajo socialno varstveni zavodi pečat.

Pečat je okrogle oblike. V zunanjem krogu ima napis "Republika Slovenija", v sredini pa grb Republike Slovenije. Pečat vsebuje še ime in sedež zavoda.

88. člen

Kadar odločajo centri za socialno delo v upravnih stvareh o pravicah in koristih otroka po 105., 106., 114., 120. in 121. členu zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, (Uradni list SRS, št. 15/76 in 1/89), si morajo v posebnem ugotovitvenem postopku pred odločitvijo pridobiti mnenje strokovne komisije in razpisati ustno obravnavo.

Strokovno komisijo iz prejšnjega odstavka imenuje strokovni svet centra za socialno delo, če ni z drugim zakonom določena posebna komisija.

89. člen

O pritožbah zoper odločbe socialno varstvenih zavodov odloča ministrstvo, pristojno za socialno varstvo.

3. Postopek pri uveljavljanju in izvajanju storitev

90. člen

Postopek za uveljavljanje storitev po tem zakonu se začne na zahtevo upravičenca ali njegovega zakonitega zastopnika. Center za socialno delo začne postopek po

uradni dolžnosti, če izve za okoliščine, iz katerih izhaja utemeljen razlog, zaradi katerega je potrebno določeni osebi nuditi storitev po tem zakonu.

91. člen

Pobudo za začetek postopka po uradni dolžnosti dajo lahko zakonec, otroci, osebe, ki živijo v skupnem gospodinjstvu z osebo, ki potrebuje varstvo in pomoč, delodajalec in sindikat.

Organi ter zavodi in druge organizacije, ki pri svojem delu ugotovijo ogroženost otroka, mladoletnika ali osebe, ki ji je odvzeta poslovna sposobnost, so dolžni o tem obvestiti center za socialno delo na svojem območju.

92. člen

Kadar socialno varstveni zavod oziroma strokovni delavec ob uveljavljanju storitve ugotovi, da zadeva sodi v njegovo pristojnost, si je dolžan prizadevati, da z upravičencem doseže dogovor o trajanju, vrsti in načinu zagotavljanja storitve.

Sklenjen dogovor o trajanju, vrsti in načinu zagotavljanja storitve institucionalnega varstva šteje za akt, s katerim je upravičenec nameščen v zavod ali premeščen v okviru zavoda ali v drug zavod.

93. člen

Postopki izvajanja storitev morajo biti vodeni tako, da zagotavljajo zaupnost podatkov ter osebno integriteto in dostojanstvo upravičenca.

Strokovni delavci in strokovni sodelavci, ki opravljajo socialno varstvene storitve so dolžni varovati kot poklicno skrivnost podatke o materialnih in socialnih stiskah posameznika in o vzrokih, okoliščinah in posledicah tega stanja.

Podatke iz prejšnjega odstavka so dolžne varovati kot poklicno skrivnost tudi osebe, ki so jim ti podatki dosegljivi zaradi narave njihovega dela.

Podatki iz drugega odstavka tega člena se ne smejo dajati drugim osebam oziroma javnosti in tudi ne objavljati na način, ki bi omogočal razkriti posameznika, na katerega se nanašajo. Dolžnost varovanja poklicne skrivnosti lahko strokovnega delavca ali sodelavca, razreši prizadeta oseba sama ali sodišče, za mladoletne osebe in za osebe pod skrbništvom pa starši oziroma skrbniki.

94. člen

Če upravičenec ni zadovoljen s posamezno storitvijo lahko zoper delo strokovnega delavca ali strokovnega sodelavca vloži ugovor pri svetu socialno varstvenega zavoda, zoper opravljeno storitev zasebnika pa na socialno zbornico.

Ugovor je potrebno vložiti v roku osem dni od opravljene storitve, zoper katero ugovarja.

95. člen

Svet socialno varstvenega zavoda oziroma socialna zbornica preizkusi ugovor, določi, kaj naj se ukrene ter o tem obvesti upravičenca, ki je ugovarjal, v roku 15 dni od prejema ugovora.

96. člen

Če z upravičencem ni mogoče skleniti dogovora o trajanju, vrsti in načinu zagotavljanja storitve institucionalnega varstva iz 92. člena tega zakona, odloča socialno varstveni zavod o namestitvi, premestitvi ali odpustu upravičenca iz zavoda po določbah zakona o splošnem upravnem postopku, če posamezna vprašanja upravnega postopka s tem zakonom niso drugače urejena. Pritožba zoper odločbo o namestitvi ali premestitvi ne zadrži izvršitve odločbe.

VIII. FINANCIRANJE

97. člen

Socialno varstvena dejavnost se financira iz proračuna republike in občine.

Sredstva za financiranje socialno varstvene dejavnosti se zagotavljajo tudi s plačili storitev, s prispevki dobredelnih organizacij in organizacij za samopomoč ter invalidskih organizacij, s prispevki donatorjev in iz drugih virov.

1. Financiranje socialno varstvene dejavnosti iz proračuna Republike Slovenije

98. člen

Iz proračuna Republike Slovenije se financirajo:

- dejavnosti, potrebne za delovanje in razvoj sistema socialnega varstva iz 6. člena tega zakona
- socialna preventiva
- prva socialna pomoč
- pomoč družini za dom
- izvrševanje javnih pooblastil
- institucionalno varstvo iz 16. člena tega zakona, razen stroškov storitev v zavodih za odrasle, kadar je upravičenec oziroma drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila
- vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji
- denarne socialne pomoči
- investicije v socialno varstvene zavode
- skupne naloge socialnega varstva iz programa, ki ga vsako leto določi državni zbor
- naloge socialne zbornice iz drugega odstavka 77. člena tega zakona
- osebna pomoč
- naloge, ki jih skupnosti iz 68.a člena tega zakona opravljajo kot javno pooblastilo

- razvojni in dopolnilni programi, pomembni za državo, in sodelovanje z nevladnimi organizacijami.

Ne glede na določbe tega zakona se iz proračuna Republike Slovenije financirajo tudi stroški storitev v zavodih za odrasle, če upravičenec pred prijavo stalnega prebivališča na podlagi četrtega odstavka 8. člena zakona o prijavi prebivališča (Uradni list RS, št. 9/01) na naslovu nastanitvenega centra ali na naslovu zavoda, v katerem je nastanjen, v Republiki Sloveniji ni imel prijavljenega stalnega prebivališča.

2. Financiranje socialno varstvene dejavnosti iz proračuna občine

99. člen

Iz proračuna občine se financirajo:

- pravice družinskega pomočnika
- pomoč družini na domu najmanj v višini 50% subvencije k ceni storitve in v višini, za katero je upravičenec oziroma drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila
- pomoč pri uporabi stanovanja (najemnina) iz četrtega odstavka 24. člena in tretjega odstavka 31. člena tega zakona
- stroški storitev v zavodih za odrasle, kadar je upravičenec oziroma drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila
- razvojni in dopolnilni programi, pomembni za občino in sodelovanje z nevladnimi organizacijami.

Sredstva za financiranje pravic in prispevkov oziroma storitev in pomoči iz prejšnjega odstavka se financirajo iz proračuna občine, na območju katere ima upravičenec storitev in pomoči prijavljeno stalno prebivališče.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se stroški storitve iz četrte alineje prvega odstavka tega člena v primeru prijave stalnega prebivališča na naslovu socialno varstvenega zavoda na podlagi četrtega odstavka 8. člena Zakona o prijavi prebivališča (Uradni list RS, št. 9/01) financirajo iz proračuna občine, v kateri je imel upravičenec prijavljeno stalno prebivališče pred prijavo stalnega prebivališča na naslovu zavoda.

3. Plačilo storitev

100. člen

Upravičenci in drugi zavezanci so dolžni plačati vse po tem zakonu opravljene storitve, razen storitev socialne preventive, prve socialne pomoči in institucionalnega varstva v socialno varstvenih zavodih za usposabljanje, ki so za vse upravičence brezplačne.

Prejemniki trajne denarne socialne pomoči in prejemniki nadomestila za invalidnost po zakonu o družbenem varstvu odraslih telesno in duševno prizadetih oseb (Uradni list SRS, št. 41/83) so oproščeni plačila vseh storitev razen storitev institucionalnega

varstva po prvem odstavku 16. člena tega zakona.

Vlada Republike Slovenije predpiše merila, po katerih se za upravičence in druge zavezanca delno ali v celoti določajo oprostitev pri plačilu storitev.

Na zahtevo upravičenca do socialno varstvene storitve odloči o delni ali celotni oprostitvi plačila storitve center za socialno delo, v skladu z merili iz prejšnjega odstavka.

Center za socialno delo lahko upravičencu oziroma zavezancu določi višjo oprostitev, kot bi jo določil po merilih iz tretjega odstavka tega člena, če upravičenec storitev nujno potrebuje in bi prišlo do ogrožanja njegovega zdravja ali življenja, če mu storitev ne bi bila omogočena, ali če to narekujejo posebne socialne razmere ali iz drugih pomembnih razlogov v korist upravičenca oziroma zavezanca.

V primeru vložitve zahteve za oprostitev plačila storitve center za socialno delo o oprostitvi plačila in določitvi prispevka upravičenca in zavezanca oziroma občine k plačilu oziroma doplačilu storitve odloči za obdobje od dneva začetka izvajanja storitve dalje, v primeru sprememb med izvajanjem storitve pa s prvim dnevom naslednjega meseca po dnevu nastanka spremembe.

Stroške v zvezi s storitvami iz 18. člena tega zakona krije podjetje, zavod ter druga organizacija, ki te storitve zagotavlja.

Center za socialno delo lahko za upravičenca do institucionalnega varstva določi oprostitev po merilih iz tretjega odstavka tega člena tudi v primeru, ko je bila upravičencem zagotovljena nadomestna oblika bivanja in oskrbe izven mreže javne službe.

100.a člen

Ne glede na določbo tretjega odstavka 100. člena lahko občina določi dodatne oprostitev pri plačilu stroškov za pomoč na domu in pri plačilu storitev v zavodih za odrasle.

O oprostitvah iz prejšnjega odstavka odloča pristojni občinski organ.

100.b člen

Če je uporabnik storitve, ki uveljavlja oprostitev plačila storitve institucionalnega varstva, lastnik nepremičnine, se mu z odločbo o oprostitvi plačila prepovedi odtujiti in obremeniti nepremičnino, katere lastnik je, v korist občine, ki zanj financira institucionalno varstvo.

O prepovedi odtujitve in obremenitve nepremičnine v korist občine pristojni center za socialno delo odloči v izreku odločbe o oprostitvi plačila storitve institucionalnega varstva.

Prepoved odtujitve in obremenitve se zaznamuje v zemljiški knjigi na podlagi dokončne odločbe iz prejšnjega odstavka.

Za zaznambo prepovedi odtujitve in obremenitve iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja zemljiško knjigo, o zaznambi prepovedi odtujitve in obremenitve.

100.c člen

Če je uporabnik storitve, ki uveljavlja oprostitev plačila storitve pomoč družini na domu, lastnik nepremičnine, se mu na način iz prejšnjega člena lahko prepove odtujiti in obremeniti nepremičnino, katere lastnik je, v korist občine, ki zanj financira pomoč družini na domu, le v primeru izrecne zahteve občine, in če gre za nepremičnino, na kateri uporabnik storitve nima prijavljenega stalnega prebivališča.

Občina mora zahtevo iz prejšnjega odstavka podati v roku 20 dni od prejema obvestila centra za socialno delo o tem, da vodi postopek, v katerem odloča o oprostitvi plačila storitve pomoč družini na domu.

101. člen

Metodologijo za oblikovanje cen storitev iz 1. do 5. točke 11. člena tega zakona predpiše minister, pristojen za socialno varstvo.

V skladu z metodologijo iz prejšnjega odstavka določi ceno storitve organ upravljanja pravne osebe oziroma sama fizična oseba.

K cenam storitve daje soglasje ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, razen k cenam storitve pomoči družini na domu, h katerim daje soglasje pristojni občinski organ.

IX. NADZOR

102. člen

Nadzor nad delom javnih socialno varstvenih zavodov, koncesionarjev in drugih pravnih ali fizičnih oseb, ki izvajajo socialno varstvene storitve na podlagi dovoljenja za delo (v nadaljnjem besedilu: izvajalci dejavnosti), organizira in izvaja socialna inšpekcija v okviru organa v sestavi ministrstva, pristojnega za socialno varstvo (v nadaljnjem besedilu: inšpekcijski nadzor), ki jo vodi direktor. Inšpekcijske nadzore izvajajo inšpektorji za socialne zadeve (v nadaljnjem besedilu: inšpektor), ki so delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

Za izvajanje inšpekcijskega nadzora po tem zakonu se uporabljajo določbe zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor, kolikor posamezna vprašanja s tem zakonom niso urejena drugače.

102.a člen

Če je za ugotovitev ali presojo kakega dejstva v nadzoru potrebno posebno znanje, s katerim inšpektor ne razpolaga, lahko direktor na predlog inšpektorja določi tudi, da

posamezna strokovna dela v inšpekcijski zadevi opravi posameznik (v nadaljnjem besedilu: strokovni pomočnik), ki ni zaposlen v organu, ki organizira in izvaja inšpekcijski nadzor po tem zakonu. Strokovnega pomočnika imenuje iz liste strokovnih pomočnikov, ki jo določi strokovni svet za socialno varstvo.

O svojih ugotovitvah strokovni pomočnik iz prejšnjega odstavka sestavi poročilo.

103. člen

Inšpektor mora imeti:

- visoko strokovno ali univerzitetno izobrazbo enake smeri, kot jo za strokovne delavce na področju socialnega varstva določa ta zakon
- deset let delovnih izkušenj pri izvajanju ali vodenju storitev in socialno varstvenih programov ali pri razvojno raziskovalnem in svetovalnem delu ali pri vodenju uveljavljenih projektov na področju socialnega varstva ali pri organiziranju in upravnem vodenju socialno varstvenih dejavnosti
- opravljen strokovni izpit za inšpektorja.

Inšpektor mora vsake tri leta opraviti obdobjni preizkus usposobljenosti.

104. člen

Inšpekcijski nadzor po tem zakonu obsega:

1. 1.nadzor nad izvajanjem tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, ter nadzor nad izvajanjem drugih zakonov ali na njihovi podlagi izdanih predpisov, ki določajo javna pooblastila ali druge naloge posameznim izvajalcem socialno varstvene dejavnosti
2. 2.nadzor nad izvajanjem nalog, ki jih ta zakon nalaga lokalnim skupnostim (v nadaljnjem besedilu: občina).

V okviru nadzora po prvi točki prejšnjega odstavka inšpektor ugotavlja in preverja izvajanje določb, uporabo strokovnih metod, strokovnost dela pri izvajanju storitev in programov ter kvaliteto storitev v okviru zakonov in podzakonskih aktov, ki urejajo zlasti naslednja področja dejavnosti:

- statusne zadeve izvajalcev
- kadrovske, tehnične in druge pogoje za izvajanje dejavnosti
- koncesijske pogodbe, dovoljenja za delo in pogodbe o sofinanciranju programov
- upravičenost do storitev in do prejemkov
- prispevke uporabnikov in drugih zavezancev
- cene storitev
- uresničevanje pravic in dolžnosti uporabnikov
- uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih in drugih delavcev izvajalca, ki ne sodijo v pristojnost drugih inšpekcijskih organov
- vodenje dokumentacije in poročanje
- uresničevanje nalog, ki so izvajalcem zaupana kot javna pooblastila
- stanje glede organizacije strokovnega dela
- izpolnjevanje pogojev, ki jih morajo izpolnjevati strokovni delavci in strokovni sodelavci
- ustreznost strokovnih postopkov in uporabe metod strokovnega dela

- sistem za strokovni razvoj zaposlenih
- kakovost in obseg opravljenih storitev
- uresničevanje pravic in zadovoljstvo uporabnikov storitev.

Nadzor po drugi točki prvega odstavka tega člena nad izvajanjem nalog, ki jih zakon nalaga občinam, obsega zlasti preverjanje:

- obsega mreže javne službe, za katero je zadolžena občina
- soglasij k cenam storitev, ki jih izda pristojni občinski organ.

105. člen

Inšpekcijski nadzor se opravi kot redni ali izredni inšpekcijski nadzor.

Redni inšpekcijski nadzor se opravi pri vsakem izvajalcu dejavnosti najmanj enkrat v obdobju treh let. Program rednih inšpekcijskih nadzorov na predlog direktorja inšpekcije določi glavni inšpektor.

Direktor inšpekcije vsakokrat, ko oceni, da je to potrebno, odredi, da inšpektor opravi izredni inšpekcijski nadzor. Glavni inšpektor odredi izredni inšpekcijski nadzor tudi:

- na zahtevo upravičenca do storitve ali njegovega zakonitega zastopnika oziroma druge osebe, ki je imela v postopku položaj stranke, ustanovitelja izvajalca dejavnosti ali organa upravljanja izvajalca dejavnosti
- na utemeljeno pobudo družinskega člana upravičenca ali uporabniškega združenja
- na zahtevo reprezentativnega sindikata pri delodajalcu.

Pred izvedbo izrednega inšpekcijskega nadzora lahko inšpektor:

- pozove predlagatelja zahteve ali pobude, da zahtevo ali pobudo dopolni ali dodatno utemelji
- zahteva od izvajalca dejavnosti oziroma občine pisno poročilo in ustrezno dokumentacijo
- opravi strokovno oceno očitanih ravnanj izvajalca dejavnosti oziroma občine
- predlaga izvajalcu in uporabniku, da ob strokovni podpori inšpektorja skleneta dogovor o sodelovanju pri odpravi morebitnih nesporazumov.

Inšpektor ne izvede izrednega inšpekcijskega nadzora na zahtevo ali na pobudo, če ugotovi :

- da se zahteva oziroma pobuda nanaša na postopke ali storitve, za katere je ložnik zahteve ali pobude e prejel pisna pojasnila in ugotovitve ministrstva
- da iz predlo ene dokumentacije in poročila izvajalca dejavnosti izhaja, da so bili postopki in opravljene storitve vodene v skladu s predpisi in strokovnimi ter etičnimi načeli, ki se uporabljajo na področju socialnega varstva, oziroma da ugotovljene nepravilnosti ali pomanjkljivosti niso take, da bi lahko bistveno vplivale na zaključek postopka ali na vsebino, kakovost in obseg storitve
- da vložnik zahteve ali pobude ni zadovoljen s posamezno storitvijo, pa ni vložil ugovora zoper delo strokovnega delavca ali strokovnega sodelavca po 94. členu tega zakona
- da ima vložnik zahteve ali pobude možnost uporabe drugih rednih pravnih sredstev, ki jih določajo procesni predpisi in ki jih še ni uveljavljal

- da se zahteva ali pobuda nanaša na postopke ali na storitve, katerih zakonitost ali strokovno ustreznost ugotavljajo nadzorni ali inšpekcijski organi, določeni po drugih predpisih
- da je izvajalec dejavnosti na zahtevo inšpektorja v določenem roku e odpravil pomanjkljivosti, ki jih kot sporne navaja zahteva ali pobuda
- da je bil v isti zadevi e opravljen inšpekcijski nadzor ali da je bila e podana strokovna ocena postopkov in ravnanj izvajalca
- da je pri izvajalcu odrejen redni nadzor.

O tem, da iz razlogov po prejšnjem odstavku tega člena ne bo izvedel izrednega inšpekcijskega nadzora, inšpektor obvesti vložnika zahteve ali pobude in izvajalca dejavnosti, direktorja inšpekcije ter glavnega inšpektorja. V obvestilu mora pojasniti razloge, zaradi katerih ni bil izveden izredni inšpekcijski nadzor.

106. člen

O opravljenem inšpekcijskem nadzoru sestavi inšpektor inšpekcijski zapisnik.

Inšpekcijski zapisnik vsebuje podatke o poteku nadzora, o opravljenih nadzornih dejanjih, o ugotovitvah nadzora in o ukrepih inšpektorja.

V primeru iz 102.a člena tega zakona je poročilo strokovnega pomočnika priloga inšpekcijskega zapisnika.

107. člen

Če inšpektor ugotovi, da se pri delu pojavljajo manjše napake, nepravilnosti in pomanjkljivosti, ki bistveno ne vplivajo na izvajanje storitve oziroma na zakonitost poslovanja, strokovnost dela, zagotavljanje pravic uporabnikov ali na predpisano kakovost storitev, na vodenje postopkov ali na uveljavljanje pravic uporabnikov, ustno opozori na nepravilnosti ter na njihove posledice in določi rok za odpravo, kar vse navede v zapisniku. Če nepravilnosti niso odpravljene v določenem roku, inšpektor izreče druge ukrepe v skladu z zakonom.

Če inšpektor ugotovi, da se javna služba ne izvaja v skladu s predpisi ali da izvajalec dejavnosti:

- opravlja storitve, za katere ni registriran,
- opravlja storitve, čeprav ni vpisan v register zasebnikov,
- ne opravlja storitev in programov v skladu z normativi in standardi,
- ne zagotavlja predpisane kakovosti,
- ne uporablja učinkovitih strokovnih metod pri delu,
- ne vodi postopkov v skladu s predpisi,
- ne zagotavlja uveljavljanja pravic uporabnikov, zaradi česar prihaja do nepravilnosti ali do napak, ki pomembno vplivajo na zakonitost poslovanja, strokovnost dela, zagotavljanje pravic uporabnikov ali na predpisano kakovost storitev, odredi potrebne ukrepe in določi rok za njihovo izpolnitev z odločbo.

V primerih iz prejšnjega odstavka lahko inšpektor predlaga oziroma odredi zlasti naslednje ukrepe:

- izdajo oziroma uskladitev splošnih aktov z določbami ustanovitvenega akta in z drugimi predpisi,
- izdajo oziroma uskladitev posamičnih aktov s predpisi,
- dopolnitev organizacijske strukture,
- sprejem strokovnih podlag za ukrepanje in za odločanje o posameznih ukrepih,
- opredelitev strokovnih kriterijev, na podlagi katerih se opravi izbor ustrezne metode dela,
- redno pisno poročanje o delu na posameznih področjih dejavnosti,
- vodenje posebne evidence o posameznih strokovnih postopkih,
- interno ali verificirano dodatno usposabljanje zaposlenih,
- sprejem posebnega programa aktivnosti za dvig kakovosti izvajanja storitev,
- uvedbo notranje kontrole nad izvajanjem storitev ali nad vodenjem postopkov,
- ponovno opravljanje preizkusa poznavanja zakona o splošnem upravnem postopku,
- ponovno opravljanje posameznih delov strokovnega izpita,
- pisno opravičilo prizadetemu uporabniku ali njegovemu zakonitemu zastopniku,
- uvedbo postopka za ugotavljanje nesposobnosti delavca,
- uvedbo postopka za odvzem naziva strokovnemu delavcu ali strokovnemu sodelavcu, pridobljenega v skladu s tem zakonom,
- obvezno vključitev supervizorja,
- pristojnemu organu predlaga začetek postopka za oceno primernosti odgovorne osebe, ki opravlja funkcijo direktorja ali strokovnega vodje,
- pristojnemu organu predlaga začetek postopka za razrešitev direktorja oziroma strokovnega vodje,
- pristojnemu organu predlaga začetek postopka za odvzem dovoljenja za delo ali za prekinitev koncesijske pogodbe,
- začasno prepove opravljanje dejavnosti izvajalca do odprave nepravilnosti.

107.a člen

Natančnejši način izvajanja inšpekcijskega nadzora predpiše minister, pristojen za socialno varstvo.

108. člen

Zoper odločbo inšpektorja o odrejenih ukrepih je dovoljena pritožba na ministrstvo, pristojno za socialne zadeve. Pritožbo se vložijo v roku osem dni od njene vročitve. Pritožba zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve.

108.a člen

Poleg nadzora nad delom izvajalcev dejavnosti iz prvega odstavka 102. člena tega zakona opravljajo inšpektorji inšpekcijski nadzor tudi nad delom drugih izvajalcev, ki izvajajo dopolnilne, razvojne in preventivne programe na področju socialnega varstva in varstva otrok in družine po posebni pogodbi o sofinanciranju.

Za izvajanje inšpekcijskega nadzora po prejšnjem odstavku se smiselno uporabljajo

določbe tega zakona o izrednem inšpekcijskem nadzoru.

108.b člen

Poleg inšpekcijskega nadzora se izvajalcem dejavnosti iz prvega odstavka 102. člena tega zakona in izvajalcem iz prvega odstavka prejšnjega člena zagotavlja še inštruktažno svetovanje, ki ga organizira socialna zbornica, izvajajo pa ga tričlanske komisije strokovnjakov, ki jih imenuje pristojni organ socialne zbornice.

Inštruktažno svetovanje obsega spremljanje strokovnega ravnanja strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev, ki samostojno ali pod vodstvom vodje storitve opravljajo posamezne storitve ali programe.

Namen inštruktažnega svetovanja je spremljanje uporabe strokovnih metod, izvajanja strokovnih usmeritev, ki jih določajo razvojni dokumenti na področju socialnega varstva, in spremljanje uresničevanja strokovnih navodil, ki jih sprejema strokovni svet za socialno varstvo, uveljavljanje novih strokovnih pristopov in dobre prakse, pa tudi uresničevanje kodeksa etičnih načel, ki se uporabljajo na področju socialnega varstva.

Inštruktažno svetovanje se opravi na pobudo strokovnega organa izvajalca ali na pobudo ustanovitelja.

Natančnejši način izvajanja in obseg inštruktažnega svetovanja v javnih socialno varstvenih zavodih in koncesionarjih določita s pogodbo socialna zbornica in ministrstvo, pristojno za socialno varstvo.

X. ZBIRKE PODATKOV

109. člen

Za zbiranje, obdelovanje, shranjevanje, posredovanje in uporabo podatkov, vsebovanih v zbirkah podatkov, ter za varstvo informacijske zasebnosti posameznika se uporabljajo določbe zakona o varstvu osebnih podatkov, če s tem zakonom za posamezne primere ni drugače določeno.

110. člen

Za potrebe izvajanja socialno varstvene dejavnosti določene z zakonom, za načrtovanje politike socialnega varstva, spremljanje stanja ter za znanstveno raziskovalne in statistične namene, se na področju socialnega varstva vodijo zbirke podatkov, ki zajemajo celotni nacionalni sistem socialnega varstva.

Zbirke podatkov vsebujejo podatke o:

- storitvah
- denarnih socialnih pomočeh
- drugih pomočeh posamezniku po tem zakonu
- oprostitvah pri plačilu storitev
- izvajalcih socialno varstvene dejavnosti

- financiranju socialno varstvene dejavnosti.

111. člen

Zbirke podatkov iz prve, druge, tretje in četrte alinee drugega odstavka prejšnjega člena vsebujejo naslednje podatke posameznika, na katerega se nanaša pravica ali obveznost po tem zakonu, in njegovega zakonitega zastopnika:

- ime in priimek upravičenca in njegovega zakonitega zastopnika
- rojstne podatke
- spol
- enotno matično številko občana
- podatke o državljanstvu
- podatke o dovoljenju za prebivanje tujca
- podatke o prebivališču
- podatke, ki se nanašajo na družinska razmerja (število družinskih članov, tip družine, razmerje do vlagatelja)
- podatke o gospodinjstvu
- podatke, ki se nanašajo na vrsto življenjske skupnosti (zakonska zveza ali zunajzakonska skupnost)
- podatke o statusu (podatke o šolanju, o zaposlitvi, o upokojitvi, drugo)
- podatke o izobrazbi
- podatke o zdravstvenem stanju in invalidnosti
- podatke o plačah in drugih dohodkih in prejemkih
- podatke o premoženju
- podatke o socialnih stiskah in težavah posameznikov, družin in skupin prebivalstva
- podatke o oprostitvi pri plačilu storitev
- davčno številko
- številko tekočega oziroma drugega računa
- podatke, ki se nanašajo na stanovanjske in bivalne pogoje.

Posamezne zbirke podatkov lahko vsebujejo tudi podatke, ki niso osebni, ki so potrebni za doseg namena iz prvega odstavka prejšnjega člena.

112. člen

Zbirke podatkov iz 110. člena vodijo in vzdržujejo socialno varstveni zavodi in druge pravne osebe ter zasebniki in fizične osebe, ki opravljajo socialno varstveno dejavnost po tem zakonu in inštitut iz 7. člena tega zakona (upravljalci zbirk podatkov) in upravljavci centralnih zbirk podatkov, določeni s tem zakonom.

Ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, obdeluje osebne podatke iz zbirke podatkov o denarnih socialnih pomočeh in o drugih pomočeh posamezniku po tem zakonu ter o oprostitvah pri plačilih storitev z enako vsebino kot centri za socialno delo in je upravljavec in vzpostavi, vodi, vzdržuje in nadzoruje centralno zbirko podatkov o denarnih socialnih pomočeh, ki jih brezplačno pridobiva iz zbirk podatkov, ki jih vodijo in vzdržujejo centri za socialno delo.

Skupnost socialnih zavodov Slovenije obdeluje osebne podatke iz zbirke osebnih podatkov s področja institucionalnega varstva in varstva posebnih skupin odraslega

prebivalstva z enako vsebino kot socialno varstveni zavodi in druge pravne in fizične osebe, ki opravljajo institucionalno varstvo po tem zakonu, je upravljavec in vzpostavi, vodi, vzdržuje in nadzoruje centralno zbirko podatkov na tem področju, ki jih brezplačno pridobiva iz zbirk podatkov, ki jih vodijo in vzdržujejo socialno varstveni zavodi in druge pravne in fizične osebe, ki opravljajo to storitev.

113. člen

Podatki se zbirajo neposredno od posameznika za njega in za njegove družinske člane ter iz drugih uradnih zbirk, ki jih v Republiki Sloveniji vodijo za to pooblaščen organi in organizacije. Vlagatelj in njegovi družinski člani so pristojnemu centru za socialno delo dolžni dati vse podatke, o katerih centri za socialno delo vodijo podatke. Posameznik, na katerega se nanaša pravica ali obveznost po tem zakonu, oziroma njegov zakoniti zastopnik je pristojnemu socialno varstvenemu zavodu oziroma drugi pravni ali fizični osebi, ki opravlja socialno varstveno dejavnost, dolžan dati vse podatke, o katerih socialno varstveni zavod oziroma izvajalec storitve vodi zbirke podatkov.

Ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, in centri za socialno delo socialno varstveni zavodi in druge pravne in fizične osebe, ki opravljajo socialno varstveno dejavnost po tem zakonu, brezplačno pridobivajo podatke iz obstoječih zbirk podatkov naslednjih upravljavcev:

- Ministrstva za notranje zadeve - podatke o upravičencu in o družinskih članih (ime in priimek, rojstne podatke, enotno matično številko občana, podatke o državljanstvu, podatke o prebivališču) in podatke, ki se nanašajo na družinska razmerja, iz centralnega registra prebivalstva in podatke o dovoljenju za prebivanje tujca in podatke o gospodinjstvu iz drugih evidenc ministrstva za notranje zadeve
- Ministrstva za šolstvo, znanost in šport in izvajalcev vzgojne in izobraževalne dejavnosti – podatke o vključitvi v vzgojni ali izobraževalni zavod,
- Ministrstva za zdravstvo, Inštituta za varovanje zdravja in drugih izvajalcev zdravstvene dejavnosti – podatke o zdravstvenem stanju oziroma invalidnosti,
- Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije – podatke o zavarovancih in uživalcih pravic pokojninskega in invalidskega zavarovanja, podatke o izplačani pokojnini, invalidnini, varstvenem dodatku, dodatku za pomoč in preživetje, nadomestilih iz naslova invalidskega zavarovanja in drugih materialnih pravicah iz naslova pokojninskega in invalidskega zavarovanja,
- Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije – podatke o zavarovancih, vključenih v zdravstveno zavarovanje, podatke o izplačanem nadomestilu iz naslova zdravstvenega zavarovanja,
- Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje – podatke o brezposelnih osebah, izplačanih nadomestilih iz naslova zavarovanja za primer brezposelnosti, denarnih pomočeh, štipendijah in drugih materialnih pravicah iz tega naslova ter o datumu in razlogih prenehanja vodenja v evidenci brezposelnih oseb in razlogih prenehanja izplačevanja materialnih pravic,
- Jamstvenega in preživninskega sklada Republike Slovenije - podatke o

- izplačanem nadomestilu preživnine in podatke o izplačilih v primeru insolventnosti delodajalca,
- Davčne uprave Republike Slovenije – podatke o davčni številki, o obdavčljivih dohodkih in premoženju davčnih zavezancev, podatke o plačanih davkih in dohodnini od obdavčljivih dohodkov, podatke o obračunanih prispevkih za socialno varnost in plačanih drugih posebnih prispevkih, uvedenih z zakoni, podatke o kapitalskih naložbah ter podatke o olajšavah in oprostitvah, ki se upoštevajo pri odmeri davka od dohodkov iz kmetijstva in davka od dohodkov iz dejavnosti,
 - centrov za socialno delo - podatke o izplačanem porodniškem nadomestilu, očetovskem nadomestilu, nadomestilu za nego in varstvo otroka, posvojiteljskem nadomestilu, starševskemu dodatku, pomoči ob rojstvu otroka, otroškem dodatku, dodatku za veliko družino, dodatku za nego otroka, ki potrebuje posebno varstvo, delnem izplačilu za izgubljeni dohodek, rejnini, in materialnih stroških, prispevkih za rejnice in dobroimetju, preživninah, denarnih socialnih pomočeh, oprostitvah pri plačilu storitev in o plačilih družinskemu pomočniku,
 - Inštituta za socialno varstvo, Skupnosti socialnih zavodov Slovenije in drugih izvajalcev socialno varstvene dejavnosti – podatke o uporabi in izvajanju storitev in socialnih stiskah in težavah posameznikov, družin in skupin prebivalstva,
 - upravnih enot – podatke o materialnih pravicah po predpisih o vojnih veteranih, žrtvah vojnega nasilja, vojnih invalidih in o varstvu družinskih članov osebe v obvezni vojaški službi,
 - delodajalcev – podatke o zaposlitvi, podatke o izplačilih plač in nadomestil in podatke o drugih izplačilih.

V primerih iz prvega in drugega odstavka tega člena, posameznikov, na katere se podatki nanašajo, ni potrebno predhodno seznaniti.

113.a člen

Ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, in centri za socialno delo lahko osebne podatke, o katerih vodijo zbirke podatkov, in podatke, ki jih pridobivajo od upravljavcev zbirk osebnih podatkov iz prejšnjega člena, obdelujejo samo za potrebe postopka odločanja, izvajanja dejavnosti in vodenja evidenc po tem zakonu, ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, pa tudi za izvajanje centralnega izplačila, izvrševanje nadzora, spremljanja stanja, analize ter znanstveno raziskovalne in statistične namene.

Inštitut za socialno varstvo brezplačno pridobiva podatke iz zbirk podatkov ministrstva, pristojnega za socialno varstvo, upravljavcev centralnih zbirk podatkov, določenih s tem zakonom, in socialno varstvenih zavodov in drugih pravnih oseb in zasebnikov in fizičnih oseb, ki opravljajo socialno varstveno dejavnost po tem zakonu, in jih uporablja za analize ter znanstveno raziskovalne in statistične namene v obliki, ki onemogoča identifikacijo posameznikov. Zbrane podatke lahko Inštitut za socialno varstvo posreduje tudi drugim upravljavcem zbirk podatkov za izvajanje dejavnosti po tem zakonu.

Skupnost socialnih zavodov Slovenije podatke, ki jih pridobiva v skladu s tem

zakonom, obdeluje za potrebe izvajanja javnih pooblastil in drugih nalog, določenih s tem zakonom. Podatke, o katerih vodi centralno zbirko podatkov, lahko posreduje tudi drugim upravljavcem zbirk podatkov za izvajanje dejavnosti po tem zakonu.

Druge pravne osebe in zasebniki in fizične osebe, ki opravljajo socialno varstveno dejavnost po tem zakonu, osebne podatke, o katerih vodijo zbirke osebnih podatkov, obdelujejo za izvajanje dejavnosti, za katero so pooblaščen z zakonom in aktom o ustanovitvi oziroma za katero jim je bila podeljena koncesija oziroma izdano dovoljenje za delo.

114. člen

Osebni podatki iz prvega odstavka 111. člena tega zakona se hranijo 10 let po prenehanju pravice.

Po preteku roka iz prejšnjega odstavka se podatki arhivirajo.

Podatki iz drugega odstavka 111. člena tega zakona se hranijo do poteka namena iz prvega odstavka 110. člena tega zakona.

115. člen

Podrobnejša navodila o obliki obdelave podatkov po tem zakonu za posamezne zbirke in o razporeditvi vsebine po posameznih zbirkah predpiše minister, pristojen za socialno varstvo.

XI. KAZENSKE DOLOČBE

116. člen

Z globo od 1.000.000 do 10.000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba in samostojni podjetnik posameznik, ki:

- opravlja socialno varstvene storitve, pa za to nima dovoljenja za delo (41.b člen)
- prične z delom, čeprav ne izpolnjuje pogojev iz 60. člena tega zakona.

Z globo od 50.000 do 300.000 tolarjev se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

Z globo od 200.000 do 1.000.000 tolarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

117. člen

Z globo od 500.000 do 5.000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba in samostojni podjetnik posameznik, ki:

- vodi postopke tako, da ne zagotavlja zaupnosti podatkov ter osebne integritete in dostojanstva upravičenca ali krši dolžnosti varovanja poklicne

skrivnosti (93. člen).

Z globo od 10.000 do 100.000 tolarjev se kaznuje tudi posameznik, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

Z globo od 50.000 do 500.000 tolarjev se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

118. člen

XII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

119. člen

Vlada Republike Slovenije mora predložiti predlog socialno varstvenega programa iz drugega odstavka 2. člena tega zakona v sprejem državnemu zboru v roku šestih mesecev od uveljavitve tega zakona.

120. člen

S 1.1. 1993 prevzame Republika Slovenija pravice in obveznosti ustanovitelja socialno varstvenih zavodov, katerih ustanovitelj je bila do uveljavitve tega zakona občina.

Premoženje v javni lastnini, s katerim upravljajo zavodi iz prejšnjega odstavka, postane z dnem uveljavitve tega zakona, lastnina Republike Slovenije.

121. člen

Obstoječi socialno varstveni zavodi, morajo svojo organiziranost uskladiti s tem zakonom do 31.12.1992.

122. člen

V občinah, kjer do uveljavitve tega zakona centri za socialno delo niso bili ustanovljeni, opravljajo do ustanovitve centra za socialno delo socialno varstvene storitve iz drugega in tretjega odstavka 49. člena tega zakona, pristojni občinski upravni organi.

Do ustanovitve centrov za socialno delo v občinah Laško in Slovenske Konjice odloča v upravnih stvareh za obe občini Center za socialno delo Celje, do ustanovitve centrov za socialno delo v občinah Pesnica in Ruše pa Center za socialno delo Maribor.

123. člen

124. člen

Socialna zbornica se ustanovi v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

125. člen

Pristojni organ je dolžan najpozneje v roku dveh let od uveljavitve tega zakona razpisati prvi javni natečaj za podelitev koncesije za opravljanje vseh socialno varstvenih storitev iz okvira javne službe.

126. člen

Minister, pristojen za socialno varstvo izda izvršilne predpise iz tega zakona v roku šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona.

Vlada Republike Slovenije izda izvršilni predpis iz tretjega odstavka 100. člena tega zakona v roku šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona.

127. člen

Do izdaje izvršilnih predpisov iz prvega odstavka 60. člena in 71. člena se uporabljajo izvršilni predpisi izdani na podlagi zakona o socialnem skrbstvu (Uradni list SRS, št. 35/79, 1/89 in Uradni list RS, št. 8/90), kolikor niso v nasprotju s tem zakonom.

128. člen

Centri za socialno delo so dolžni v roku treh mesecev od uveljavitve tega zakona po uradni dolžnosti ugotoviti ali upravičenci, ki so družbeno denarno pomoč prejeli po dosedanjih predpisih, izpolnjujejo pogoje za dodelitev dajatev po tem zakonu.

129. člen

Upravičenci do plačila ali doplačila oskrbnih stroškov v socialnem zavodu, zavodu za usposabljanje ter v tuji družini in upravičenci do plačila ali doplačila k stroškom za pomoč in postrežbo na domu ter upravičenci do plačila rejnine, ki so pravice pridobili po dosedanjih predpisih, obdržijo pravico na način in v višini, kot so jo pridobili, dokler ne bodo izdane nove odločbe, v skladu s tem zakonom.

Upravičenci do plačila ali doplačila oskrbnih stroškov v organizacijah za usposabljanje po zakonu o izobraževanju in usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju (Uradni list SRS, št. 19/76 in Uradni list RS, št. 8/90) obdržijo pravico po dosedanjih predpisih do 31.12.1992, razen upravičencev do plačila ali doplačila oskrbnih stroškov v socialno varstvenih zavodih za usposabljanje iz 54. člena tega zakona.

Za upravičence, ki uveljavljajo eno od pravic iz prvega in drugega odstavka tega člena v času od uveljavitve tega zakona pa do izdaje izvršilnega predpisa iz tretjega odstavka 100. člena tega zakona, se uporabljajo materialnopravna določila samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialno varstvenih pravic (Uradni list,

SRS št. 26/84 in 14/89).

130. člen

Določba pete alineje 98. člena tega zakona se začne uporabljati 1.1.1993.

131. člen

Ne glede na določbe zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 12/91-I) se za socialno varstvene zavode za usposabljanje otrok in mladoletnikov z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem razvoju, v delu, ki se nanaša na opravljanje socialno varstvene dejavnosti, uporabljajo določbe tega zakona o ustanovitvi zavodov in drugih statusnih zadevah, podeljevanju koncesij, financiranju in nadzoru.

132. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati določbe zakona o postopku za uveljavljanje socialno varstvenih pravic (Uradni list RS, št. 23/91) v delu, ki se nanaša na postopek uveljavljanja denarnih pomoči po zakonu o socialnem skrbstvu (Uradni list SRS, št. 35/79 in 1/89 ter Uradni list RS, št. 8/90).

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehata veljati:

- zakon o socialnem skrbstvu (Uradni list SRS, št. 35/79 in 1/89 ter Uradni list RS, št. 8/90)
- zakon o delovno varstvenem zavodu Ponikve (Uradni list SRS, št. 29/72).

133. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu (ZSV-B)

14. člen

Upravičenci, ki ob začetku uporabe tega zakona prejemajo denarni dodatek, prejemajo denarno socialno pomoč do poteka obdobja, za katerega jim je bil denarni dodatek dodeljen po dosedanjih predpisih, pri čemer se upoštevajo merila iz 25.a člena tega zakona in osnovni znesek minimalnega dohodka, veljaven v času prejemanja. Center za socialno delo o novi višini denarne socialne pomoči prejemnika obvesti ob prvem naslednjem izplačilu po začetku uporabe tega zakona.

15. člen

Centri za socialno delo so dolžni v roku treh mesecev od začetka uporabe tega zakona po uradni dolžnosti ugotoviti, ali upravičenci, ki ob začetku uporabe tega zakona prejemajo denarno pomoč kot edini vir preživljanja, izpolnjujejo pogoje za dodelitev denarne socialne pomoči po tem zakonu, in o tem izdati ustrezne odločbe.

16. člen

V postopkih dodelitve denarnih dodatkov in denarne pomoči kot edinega vira preživljanja, v katerih do začetka uporabe tega zakona v postopku pred centrom za socialno delo še ni bila izdana odločba, se uporabljajo določbe tega zakona.

V postopkih iz prejšnjega odstavka, uvedenih na zahtevo upravičencev, ki bi bili do socialno varstvenih dajatev upravičeni po dosedanjih predpisih in niso upravičeni do denarne socialne pomoči po tem zakonu, se denarni dodatek oziroma denarna pomoč kot edini vir preživljanja po predpisih, ki so veljali do začetka uporabe tega zakona, dodeli do začetka uporabe tega zakona.

17. člen

Do uveljavitve predpisa iz 30.a člena tega zakona se še naprej uporablja Pravilnik o metodologiji za upoštevanje dohodka iz kmetijske dejavnosti za pridobitev pravice do socialno varstvenih dajatev in denarne pomoči (Uradni list RS, št. 57/94 in 60/99), kolikor ni v nasprotju s tem zakonom.

18. člen

Podzakonske akte iz tretjega odstavka 23. člena, 30. člena, prvega odstavka 30.a člena, tretjega odstavka 31. člena, drugega odstavka 33.a člena in 115. člena zakona o socialnem varstvu izda pristojni minister do začetka uporabe tega zakona.

19. člen

Pri izvajanju zakonov in drugih predpisov, ki urejajo razmerja, ki so vezana na prejemanje denarnega dodatka oziroma denarne pomoči kot edinega vira preživljanja, se šteje, da so ta razmerja vezana na prejemanje denarne socialne pomoči oziroma trajne denarne socialne pomoči.

20. člen

Višina minimalnega dohodka, določenega s tem zakonom za prvo odraslo osebo v družini in samsko osebo, se v celoti uveljavi z dnem 1. 1. 2003.

V obdobju od začetka uporabe tega zakona do uveljavitve višine minimalnega dohodka za prvo odraslo osebo v družini in samsko osebo v celoti se do 1.7.2002 kot višina minimalnega dohodka za prvo odraslo osebo v družini uporablja merilo 0,8 v razmerju do osnovnega zneska minimalnega dohodka, določenega s tem zakonom, v obdobju od 1.7.2002 do 1.1.2003 pa merilo 0,9.

21. člen

Družina v obdobju od začetka uporabe tega zakona do uveljavitve višine minimalnega dohodka za prvo odraslo osebo v družini v celoti ob izpolnjevanju drugih pogojev tega zakona prejme denarno socialno pomoč najmanj v višini socialno varstvene dajatve, ki bi jo prejela po merilih po predpisih, ki so veljali do

začetka uporabe tega zakona.

22. člen

Upravičencu do denarne socialne pomoči, ki je dolžan plačevati najemnino za stanovanje, se do ureditve subvencij najemnine v skladu z Nacionalnim stanovanjskim programom in predpisi s stanovanjskega področja denarna socialna pomoč poveča za višino neprofitne najemnine, ki bi jo plačeval v socialnem stanovanju, vendar največ za višino 25% osnovnega zneska minimalnega dohodka, določenega s tem zakonom.

Za upravičenost do dodelitve socialnega stanovanja v najem se do ureditve dodelitve socialnih stanovanj v najem v skladu z Nacionalnim stanovanjskim programom in predpisi s stanovanjskega področja uporabljajo določbe 26. člena zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 54/92, 42/94 - odločba US, 1/99, 41/99, 36/2000 in 54/2000).

Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu (ZSV-C)

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

41. člen

Določbe 18.a do 18.r člena in spremenjenega 99. člena zakona, ki se nanašajo na družinskega pomočnika, se začnejo uporabljati šest mesecev po uveljavitvi tega zakona, razen če je invalidna oseba za družinskega pomočnika izbrala tistega od staršev, ki ji je že nudil nego in varstvo in je po predpisih o starševskem varstvu prejemal delno plačilo za izgubljeni dohodek.

Do začetka izvajanja pravice do osebne asistencije po posebnem zakonu lahko opravlja pod pogoji iz tega zakona delo družinskega pomočnika tudi oseba, ki ni družinski član.

Izbira pravice do družinskega pomočnika ne izključuje možnosti do uveljavljanja pravice do osebne asistencije, ki jo bo urejal ustrezen zakon.

42. člen

Center za socialno delo enemu od staršev, ki ima na dan uveljavitve tega zakona pravico do delnega plačila za izgubljeni dohodek na podlagi 87. člena Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (Uradni list RS, št.97/01 in 76/03), po uradni dolžnosti, brez mnenja komisije iz 18.f člena tega zakona, izda odločbo, s katero mu ta pravica preneha in prizna pravico družinskega pomočnika do delnega plačila za izgubljeni dohodek po tem zakonu, razen če invalidna oseba v roku dveh mesecev od dneva začetka uporabe določb tega zakona, ki se nanašajo na družinskega pomočnika, oziroma v dveh mesecih po dopolnjenem 18. letu starosti

izbere drugo osebo za družinskega pomočnika ali uveljavi pravico do varstva v skladu s predpisi s področja socialnega varstva na drug način.

Če invalidna oseba v roku dveh mesecev od dneva začetka uporabe določb tega zakona, ki se nanašajo na družinskega pomočnika, oziroma v dveh mesecih po dopolnjenem 18. letu starosti izbere drugo osebo za družinskega pomočnika ali uveljavi pravico do varstva v skladu s predpisi s področja socialnega varstva na drug način, pravica do delnega plačila za izgubljeni dohodek, ki jo eden od staršev prejema na podlagi 87. člena Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, preneha z dnem dokončnosti odločbe, s katero pristojni center za socialno delo odloči o izbiri druge osebe za družinskega pomočnika, v primeru izvajanja druge oblike varstva pa z dnem začetka izvajanja te storitve.

Center za socialno delo mora pred izdajo odločbe iz prvega in drugega odstavka tega člena pridobiti mnenje invalida in tistega od staršev, ki ima pravico do delnega plačila za izgubljeni dohodek na podlagi 87. člena Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih.

43. člen

Minister, pristojen za socialno varstvo, izda predpis iz 18.p člena zakona v roku šestih mesecev od uveljavitve tega zakona, pri čemer smiselno upošteva določbe Pravilnika o postopkih za uveljavljanje pravic do družinskih prejemkov (Uradni list RS, št.15/03) in Pravilnika o kriterijih za uveljavljanje pravic za otroke, ki potrebujejo posebno nego in varstvo (Uradni list RS, št. 105/02), ki se nanašajo na nego in varstvo otroka, ki potrebuje posebno varstvo, in uveljavljanje pravice do delnega plačila za izgubljeni dohodek.

44. člen

Do ureditve pokojninskega in invalidskega zavarovanja družinskega pomočnika, njegovega zdravstvenega zavarovanja, zavarovanja za primer brezposelnosti ter zavarovanja za starševsko varstvo s predpisi, ki urejajo ta zavarovanja, in ureditve plačila prispevkov za ta zavarovanja s predpisi, ki določajo stopnje prispevkov za socialno varnost, je družinski pomočnik obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovan, zavarovan za primer brezposelnosti in za starševsko varstvo. Prispevek zavarovanca plačuje družinski pomočnik, prispevek delodajalca pa občina v skladu z 32. členom tega zakona.

Družinski pomočnik je v tem času obvezno zdravstveno zavarovan tudi za primer bolezni in poškodbe izven dela, za pravice do zdravstvenih storitev, povračila potnih stroškov, pogrebnino in posmrtnino. Prispevek plačuje družinski pomočnik.

Prispevki iz prvega in drugega odstavka tega člena se plačujejo po stopnjah, določenih z zakonom, ki določa stopnje prispevkov za socialno varnost.

Družinskemu pomočniku se čas opravljanja nalog družinskega pomočnika šteje v zavarovalno oziroma pokojninsko dobo, ki jo urejajo predpisi iz prvega odstavka tega člena.

Če je za invalidno osebo pred uveljavljanjem pravice izbire družinskega pomočnika skrbel eden od staršev, ki je po predpisih o starševskem varstvu prejemal delno plačilo za izgubljeni dohodek, je starš za primere iz prvega in drugega odstavka tega člena zavarovan od prvega dne po prenehanju pravic po predpisih o starševskem varstvu do dokončnosti odločbe, s katero pristojni center za socialno delo odloči o izbiri družinskega pomočnika in njegovih pravicah.

Center za socialno delo, pristojen za odločanje o pravici do izbire družinskega pomočnika, prijavi družinskega pomočnika v zavarovanje na za to predpisanih obrazcih.

V primeru prenehanja opravljanja nalog družinskega pomočnika ga pristojni center za socialno delo iz zavarovanj iz prvega in drugega odstavka tega člena odjavi z dnem prenehanja pravice do delnega plačila za izgubljeni dohodek v skladu s tem zakonom.

45. člen

Določbe spremenjenih 43., 44., 49. in 98. člena zakona, ki se nanašajo na osebno pomoč, se začnejo uporabljati šest mesecev po uveljavitvi tega zakona.

V obdobju šest mesecev po uveljavitvi tega zakona k cenam storitve osebne pomoči daje soglasje pristojni občinski organ.

46. člen

Minister, pristojen za socialno varstvo, izda predpis iz spremenjenega 48. člena zakona v enem mesecu od uveljavitve tega zakona.

Do uveljavitve predpisa iz prejšnjega odstavka se uporablja Pravilnik o koncesijah na področju socialnega varstva (Ur.l. RS, št. 72/97, 57/99, 54/01 in 21/03), kolikor ni v nasprotju s tem zakonom.

47. člen

Postopki podelitve koncesije, za katere je bil objavljen javni natečaj pred uveljavitvijo tega zakona, se dokončajo po določbah predpisov, ki so veljali pred uveljavitvijo tega zakona. V odločbi določen razvezni pogoj se šteje kot rok za izpolnitev pogojev iz tretjega odstavka 47.c člena zakona.

Koncesijska pogodba se tudi v primerih iz prejšnjega odstavka sklene po določbah tega zakona.

Določbe 47.d in 47.g do 47.o člena zakona se uporabljajo tudi za koncesijska razmerja, glede katerih je bila pogodba že sklenjena ob uveljavitvi tega zakona.

48. člen

Koncesije javne službe na področju socialnega varstva, ki so bile podeljene za nedoločen čas, se spremenijo v koncesije za določen čas, ki ga minister, pristojen za

socialno varstvo, določi v predpisu iz spremenjenega 48. člena zakona kot čas trajanja koncesije za različne vrste storitev.

Organ, pristojen za podelitev koncesije, v dvanajstih mesecih po uveljavitvi tega zakona izda po uradni dolžnosti odločbo, s katero določi čas trajanja koncesije v skladu s tem zakonom, pri čemer zlasti upošteva koristi uporabnikov storitev, vložena sredstva koncesionarja in dosedanje trajanje koncesijskega razmerja.

Koncesija preneha po preteku roka, določenega v odločbi iz prejšnjega odstavka, ne glede na določbe koncesijske pogodbe.

49. člen

Določbe spremenjenega 56. člena zakona, ki se nanašajo na program za vodenje socialno varstvenega zavoda, ki ga določi Socialna zbornica v soglasju s Strokovnim svetom Republike Slovenije za splošno izobraževanje, se začnejo uporabljati 1. januarja naslednjega leta po začetku izvajanja tega programa. Ne glede na te določbe je na razpisih za imenovanje direktorja socialno varstvenega zavoda v prvem letu izvajanja programa za direktorja lahko imenovan tudi kandidat, ki nima opravljenega programa, mora pa ga opraviti v obdobju, ki je enako dvakratnemu obdobju trajanja usposabljanja po tem programu, sicer mu mandat na podlagi zakona preneha.

Direktorji, ki so bili imenovani po predpisih pred uveljavitvijo tega zakona, opravljajo naloge direktorja do poteka obdobja, za katerega so bili imenovani, ne glede na določbe iz spremenjenih 56. in 57. člena zakona.

Ne glede na uskladitev drugih pravnih aktov z določbami tega zakona se z dnem uveljavitve tega zakona ob novem imenovanju direktorja socialno varstvenega zavoda uporabljajo določbe tega zakona, ki se nanašajo na imenovanje direktorja.

50. člen

Socialna zbornica izda splošna akta iz spremenjenih 71. in 73. člena zakona ter uskladi svoj statut z določbami tega zakona v roku šest mesecev od uveljavitve tega zakona.

51. člen

Postopki odločanja o oprostivah plačila storitve, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po določbah tega zakonu.

52. člen

Občine, ki z dnem uveljavitve tega zakona (do)plačujejo oskrbne stroške v zavodih za odrasle v nasprotju z določbami spremenjenih 98. oziroma 99. člena zakona, lahko pri centru za socialno delo, na območju katerega ima upravičenec prijavljeno stalno prebivališče, vložijo zahtevo za ugotovitev obveznosti (do)plačila oskrbnih stroškov države oziroma druge občine.

Pristojni center za socialno delo obveznost države oziroma druge občine v skladu s tem zakonom določi za obdobje od prvega dne naslednjega meseca po vložitvi zahteve občine dalje.

53. člen

Določbe 102. do 108.b člena zakona, ki urejajo inšpekcijski nadzor, se začnejo uporabljati z dnem začetka delovanja socialne inšpekcije iz 102. člena zakona, ki se organizira in začne delovati v roku 6 mesecev od uveljavitve tega zakona.

Do začetka delovanja socialne inšpekcije se za nadzor nad izvajanjem socialno varstvene dejavnosti po tem zakonu še uporabljajo določbe IX. poglavja Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 54/92, 56/92, 13/93, 42/94 – odl. US RS, 1/99, 41/99, 36/00, 54/00, 26/01, 6/02, 110/02 in 5/03) o nadzoru.

Z dnem začetka delovanja socialne inšpekcije začne socialna zbornica izvajati inštruktažno svetovanje iz 108.b člena zakona.

54. člen

Globe, določene s tem zakonom, se do začetka uporabe zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/2003) v postopku o prekršku izrekajo kot denarne kazni v mejah, ki so za globo določene v prvem odstavku 116. člena in 117. členu zakona, razen za odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika.

Za prekrške, določene v drugem odstavku 116. člena zakona, se do začetka uporabe zakona iz prejšnjega odstavka kaznuje posameznik z denarno kaznijo od 50.000 do 150.000 tolarjev.

Za prekrške, določene v tretjem odstavku 116. člena zakona, se do začetka uporabe zakona iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba pravne osebe z denarno kaznijo od 200.000 do 500.000 tolarjev.

55. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona se preneha uporabljati Zakon o varstvu družinskih članov osebe v obvezni vojaški službi (Uradni list SFRJ, št. 18/76).

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

- Pravilnik o pripravi in strokovnih izpitih za delo na področju socialnega varstva (Uradni list RS, št. 64/95 in 61/98)
- Pravilnik o izobraževanju in strokovnem usposabljanju strokovnih delavcev in sodelavcev na področju socialnega varstva (Uradni list RS, št. 57/94)
- Pravilnik o strokovnem in upravnem nadzoru na področju socialnega varstva (Uradni list RS, št. 105/00)
- Pravilnik o koncesijah na področju socialnega varstva (Ur.l. RS, št. 72/97, 57/99, 54/01 in 21/03) in
- Zakon o varstvu družinskih članov osebe v obvezni vojaški službi (Uradni list SRS, št. 8/78).

Določbe pravilnika iz prve alineje prejšnjega odstavka se, kolikor niso v nasprotju s tem zakonom, uporabljajo do izdaje predpisa iz spremenjenega 71. člena zakona, določbe pravilnika iz druge alineje prejšnjega odstavka pa do izdaje predpisa iz spremenjenega 73. člena zakona.

Določbe pravilnika iz tretje alineje drugega odstavka tega člena se uporabljajo do izdaje predpisa iz 107.a člena zakona, kolikor niso v nasprotju s tem zakonom.

Družinskim članom osebe na obveznem ali prostovoljnem služenju vojaškega roka po prenehanju uporabe zakona iz prvega odstavka tega člena in prenehanju veljavnosti zakona iz pete alineje drugega odstavka tega člena pripadajo pravice po tem zakonu.

Postopki za uveljavljanje pravice do oskrbnine, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po predpisih iz prvega odstavka in iz pete alineje drugega odstavka tega člena.

56. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.